

KAZALO

IZVLEČEK " Naloga za 10. srečanje str. 3

UVOD Mladih raziskovalcev za 4

RAZVOJ ZOBOVJA IN ZOBNA napredek Maribora" 5

 a) mlečno zobovje 5

 b) stalno zobovje 5

 c) zgradba zoba 6

NEGA ZOB IN USTNE VOTLINE 7

 a) zobna ščetka 7

 b) pravilna tehnika čiščenja zob 9

 c) zobna nitka 10

 d) zobna prha 10

NAJPOGOSTEJŠE BOLEZNI ZOB 11

 a) zobna gnjiloba 11

 b) vnetje dlesni 12

 c) poravnava rast zob 12

ZOBOZDRAVSTVENO STANJE UČENCEV OŠ LOVRENC NA POHORJU 12

METODE DELA 13

 a) tabele in diagrami 14

 b) anketa o čiščenju zob 37

 c) psihogrami 41

PREVENTIVA 42

ZAKLJUČEK 44

LITERATURA IN VIRI 45

ZAHVALA 47

Mentorica: Vesna Lamut

Avtorji: Robert Gričnik
Gregor Jaunik
Aleš Koper
Mojca Šumer
Kristina Vorbach

Lovrenc na Pohorju, 15.4. 1993

Osnovna šola
Lovrenc na Pohorju

K A Z A L O

IZVLEČEK	str. 3
UVOD	4
RAZVOJ ZOBOVJA IN ZGRADBA	5
a) mlečno zobovje	5
b) stalno zobovje	5
c) zgradba zoba	6
NEGA ZOB IN USTNE VOTLINE	7
a) zobna ščetka	7
b) pravilna tehnika čiščenja zob	9
c) zobna nitka	10
d) zobna prha	10
NAJPOGOSTEJŠE BOLEZNI ZOB	11
a) zobna gniloba	11
b) vnetje dlesni	12
c) nepravilna rast zob	12
METODE DELA	13
a) tabele in diagrami	14
b) anketa o čiščenju zob	37
c) prehrana - jedilniki	41
PREVENTIVA	42
ZAKLJUČEK	44
LITERATURA IN VIRI	45
ZAHVALA	47

I Z V L E Č E K

V tej raziskovalni nalogi smo se odločili, da se bomo bolj kot Namen naše naloge je prikazati stanje zobnega zdravja otrok v letih 1987 do 1992 ter se poglobiti v področje zobovja bolj kot to zahteva učni načrt v osnovni šoli.

Za izdelavo te raziskovalne naloge smo uporabili pretežno statistične metode ugotavljanja KEP-a za različne generacije učencev na naši šoli in primerjavo z ostalimi šolami na področju Maribora, Ruš in Pesnice. Izbrali pa smo tudi podatke osnovne šole Franc Rozman Stane, kot ene izmed vzornih šol po zelo nizkem številu okvarjenih zob, in naredili primerjavo z našo šolo. Zanimalo nas je tudi mnenje učencev o tej problematiki, zato smo izvedli anketo, ki jo v nalogi prilagamo.

S pomočjo tabel in diagramov smo prišli do ugotovitev, da se zdravstveno stanje zob glede na karies izboljšuje, vendar prepočasno. Veliko trdnega in vztrajnega dela nas še čaka.

Zanimalo nas je tudi mnenje učencev o tej problematiki, zato smo izvedli anketo, ki jo obdelano v nalogi prilagamo.

V svoji nalogi želimo predstaviti predvsem:

1. Kakšno je zobno zdravje na naši šoli ter odnos do preprečevanja zobne gnilobe in odnos do zobozdravstva.
2. Kaj vemo o zobovju (slošno, nega, prehrana ...).
3. Zdravljenje zobovja.
4. Kaj lahko storimo in smo tudi pripravljeni storiti za izboljšanje zobnega zdravja.

Vsi se trudimo, da bi bili naši zobje zdravi. Kajti zobje so za slehernega človeka neoprocenljive vrednosti. Zdrave zobe bomo ohranili le takrat, če bomo izvajali vse preprečevalne ukrepe.

RAZVOJ ZOBOVJA IN ZGRADBA

a) MLEČNO ZOBOVJE

U V O D

zobovja se začne po štiridesetem dnevu oploditve. Takrat se začne razvijati zobni nastavki iz zobnih letvic okoli dvajsetih dni. V tej raziskovalni nalogi smo se odločili, da se bomo bolj kot zahteva učni načrt poglobili v področje zobnih bolezni in zobnega zdravja učencev na naši šoli. Tema nam je blizu in za nas zanimiva, ker je žal še vedno prisoten strah pred zobozdravniškim stolom. Vse pogosteje pa se srečujemo tudi s problemi zobne gnilobe in nepravilno raščenenih zob.

V statističnem prikazu KEP-a učencev naše šole bomo prikazali stanje zobnega zdravja otrok v letih 1987 do 1992. Od preventivne sestre, ki obiskuje redno našo šolo, smo dobili statistične pole več generacij šolskih otrok od prvega do osmega razreda osnovne šole. Bili so vpisani vsi kariozni, izpuljeni in vsi plombirani zobje. Izračune smo delali na osnovi povprečnega KEP-a. KEP je povprečno število karioznih (K), ekstrahiranih (E) in plombiranih (P) zob. S temi podatki smo si pomagali do rezultatov. Zanimalo nas je tudi stanje zobovja in mnenja učencev o tej problematiki, zato smo izvedli anketo, ki jo obdelano v nalogi prilagamo.

V svoji nalogi želimo predstaviti predvsem:

1. Kakšno je zobno zdravje na naši šoli ter odnos do preprečevanja zobne gnilobe in odnos do zobozdravstva.
2. Kaj vemo o zobovju (splošno, nega, prehrana ...).
3. Zdravljenje zobovja.
4. Kaj lahko storimo in smo tudi pripravljeni storiti za izboljšanje zobnega zdravja.

Vsi se trudimo, da bi bili naši zobje zdravi. Kajti zobje so za slehernega človeka neprecenljive vrednosti. Zdrave zobe bomo ohranili le takrat, če bomo izvajali vse preprečevalne ukrepe.

R A Z V O J Z O B O V J A I N Z G R A D B A

a) MLEČNO ZOBOVJE

Razvoj zobovja se začne po štiridesetem dnevu oploditve. Takrat se začno razvijati zobni nastavki iz zobnih letvic, okoli dvajsetega tedna pa se razvijajo brsti zob, ločeni drug od drugega. Brez zobovja novorojenček ima na obeh čeljustnicah praviloma 52 zobnih zasnov, te so sposobne graditi zobna tkiva in oblikovati zobe.

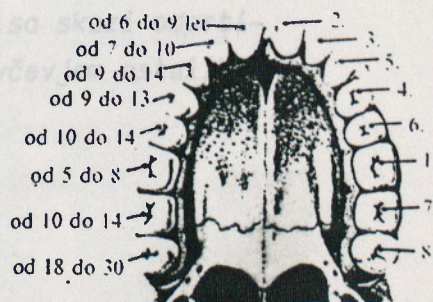
Zobje v razvoju rastejo v določenem vrstnem redu.

Prvi zobje začnejo izraščati med 6. in 8. mesecem po rojstvu. Imenujejo se mlečni zobje ali mlečniki, teh je 20. Najprej izrastejo sekalci, ki jih je 8, nato pa v zaporedju še ostali (4 podočniki in 8 kočnikov). V mlečnem zobovju še ni ličnikov, mlečni kočniki so na kraju poznejših ličnikov. Mlečni zobje so manjši in bolj beli.

b) STALNO ZOBOVJE

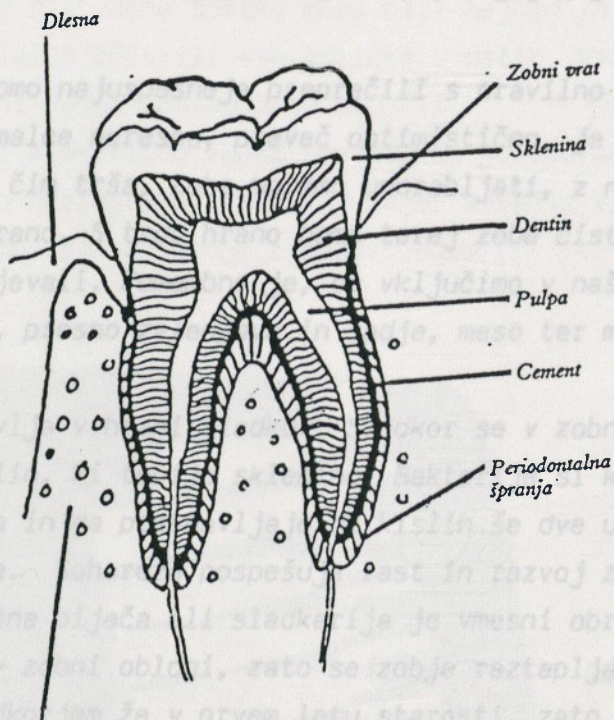
Med 6. in 8. letom začno mlečniki izpadati, ker jih drugega za drugim izpodrivajo stalni zobje, takrat pravimo, da se začne druga zobitev. Stalni zobje so dokončni, kajti v čeljustnicah ni več zobnih zasnov, ki bi nadomestile izpadle zobe. Stalno zobovje izraste ponavadi do 15. leta starosti. Popolno stalno zobovje šteje 32 zob (8 sekalcev, 4 podočniki, 8 ličnikov, 8 kočnikov ter 4 modrostni zobje).

Običajno v 6. starostnem letu izrastejo prvi stalni kočniki, tretji kočniki pa med 17. in 30. letom, včasih pozneje ali pa sploh ne (modrostni zob).

Stalno zobovje v zgornji čeljustnici (levo: čas izraščanja; desno: vrstni red izraščanja)

c) ZGRADBA ZOBA

Zob je sestavljen iz zobne krone in korenine. Krona je zob v ožjem pomenu, tisto, kar v ustih vidimo. Korenina je sprva povsem skrita v kosti. Z leti pa se čeljustna kost zniža in korenina zoba se vse bolj vidi. Stičišče krone in korenine imenujemo zobni vrat. Na tem mestu se na zob pripenja dlesen zoba ali gingiva. Zob je s korenino zasidran v zobni jamici ali alveoli. Vanjo je učvrščen z vezivnimi vlakni, ki so na eni strani zasidrane v kosti, na drugi pa se pripenjajo na površino korenine. Vlakna izpolnjujejo ozek prostor med alveolarno kostjo in zobom, imenovan periodontalna špranja. Vse tkivo ob zobu imenujemo obzobno tkivo ali periodoncij.

Osnova zoba je dentinsko jedro ali zobovina, ki jo v kronskem delu zoba pokriva sklenina, v koreninskem delu pa cement. V tem trdnem zobnem plašču je votlina. Izpolnjuje jo mehko tkivo - pulpa. V pulpi so arterije, vena in živec, ki so skozi odprtino na vršičku korenine povezani z ožiljem in živčevjem ostalih zob.

NEGA ZOB IN USTNE VOTLINE

Zobno gnilobo bomo najuspešneje preprečili s pravilno prehrano. Morda zveni to malce neresno, preveč optimistično, je pa res. Hrana mora biti čim trša, Zobe moramo uporabljati, z nimi grizemo in meljemo hrano. S trdo hrano bomo torej zobe čistili in jih hkrati tudi utrjevali. Pomembno je, da vključimo v naš jedilnik grob rženi kruh, presno zelenjavo in sadje, meso ter mleko in mlečne izdelke.

Problem predstavlja v hrani sladkor. Sladkor se v zobni oblogi razgradi do kislin, ki topijo sklenino. Bakterije si kopičijo zaloge sladkorja in ga presnavljajo do kislin še dve uri po zaužitju sladkorja. Saharoza pospešuje rast in razvoj zobne obloge. Vsaka sladkana pijača ali sladkarija je vmesni obrok, ki vzdržuje kislost v zobni oblogi, zato se zobje raztapljajo. Otroka zasvojimo s sladkorjem že v prvem letu starosti, zato otrok že iz rane otroške dobe pozna samo sladek okus. Matere so premalo poučene o škodljivosti sladkorja. Prav tako pa zavajajo ljudi reklame. Zavedamo pa se, da BREZ SLADKORJA SKORAJ NI ZOBNE GNILOBE. Vojska napoved zobni gnilobi je nujna. Ne zanašajmo se na izrabljeni izgovor, da je zobna gniloba dedna. Ni res. Vsaj devetdeset odstotkov krivde pri nastajanju zobne gnilobe najdemo v okolju, v napačni prehrani in napačni negi. Teh napak ne moremo zlahka odpraviti. Zavedati se jih moramo in vsak dan žrtvovati negi nekaj minut. Bogato se nam bo obrestovalo.

a) ZOBNA ŠČETKA

Najstarejše zobne ščetke, za katere vedo zgodovinarji, so izumili stari Kitajci. Današnjo obliko so dobile zobne ščetke v 18. stoletju. Čiščenje zob s ščetko je še danes osnovni način čiščenja zob. Na tržišču ponujajo že mnogo različnih vrst, kvalitet in dimenzij zobnih ščetk. Najbolje je, da kupimo zobno ščetko, ki bo imela ščetine iz umetnih vlaken, dovolj trdo, ravno pristriženo in gosto. Ščetko iz naravnih vlaken odsvetujemo, ker ima ščetina v sredini luknjico, v katero se naselijo bakterije. Poleg tega naravne paste topijo zobne ščetine, da postanejo bolj mehke.

Zobna ščetka ima aktivni del, to je ščetka, in pasivni del, držalo. Aktivni del zobne ščetke mora biti majhen in pod kotom, da bomo lažje očistili vse koticke v ustih. Vsake tri mesece pa naj bi zobno ščetko tudi menjali.

Poznamo pa tudi električno zobno ščetko, ki jo uporabljamo že 30 let in jo neprestano izpopolnjujejo. Novejše izvedbe teh ščetk kombinirajo čiščenje z masažo dlesni.

dlesni in jih ohranja zdrave. Zoba čistimo zjutraj, po kosilu in pred spanjem, torej najmanj trikrat na dan.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

Začnemo v zgornji čeljusti notranje - jezice z žagajočimi glavicami. Najprej očistimo zunanjo površino zobovja, nato notranjo površino. Ščetke morajo doseči vsa zobovja.

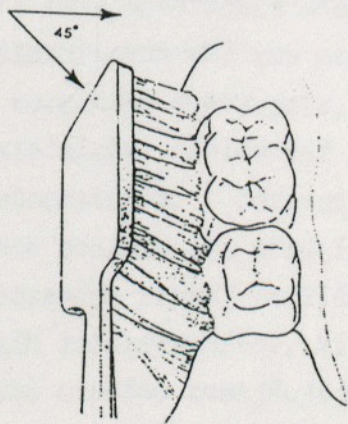
Tehnika

b) PRAVILNA TEHNIKA ČIŠČENJA ZOB

Najvažnejše pri čiščenju zob je, da si zob ne pozabimo očistiti. Zobe moramo očistiti najmanj trikrat dnevno, čistimo jih tri minute. Z zobno ščetko odstranimo škodljive obloge z zob in ostankov hrane iz medzobnih prostorov. Pravilno ščetkanje utrjuje tudi dlesni in jih ohranja zdrave. Zobe čistimo redno zjutraj, po kosilu in pred spanjem, torej najmanj trikrat na dan.

Opisali bomo pravilno zaporedje postopkov za zdravo ustno in zobno nego: Čistimo s krožnimi in žagajočimi gibi. Začnemo v zgornji čeljusti na lični strani zadnjega zoba, nato sledi notranja -jezična stran in na koncu očistimo še grizne površine z žagajočimi gibi. Spodnje zobe očistimo od dlesni navzgor, najprej očistimo zunanje lične ploskve spodnjih zob, nato notranje jezične ploskve in končno grizne ploskve spodnjih zob.

Boljši učinek umivanja zob, svežino ust in prijeten vonj dosežemo z uporabo zobne paste, ki vsebuje fluor.

Tehnika čiščenja zob.

c) ZOBNA NITKA

Z zobno ščetko temeljito odstranimo zobne obloge z vseh ploskev; to je z ličnih, jezičnih in griznih. V medzobne prostore pa še tako dobra in pravilna ščetka ne seže. Te prostore očistimo le s posebno nitko - zobno nitko.

Zobno nitko napnemo med sredinca obeh rok. Palca in kazalca pomagata pri čiščenju medzobnih prostorov. Z žagajočimi gibi pridemo pod stik dveh zob. S poteganjem nitke navzven pa očistimo najprej stransko ploskev enega, nato pa še sosednjega zoba. Nitko ponovno napnemo in s svežim delom očistimo naslednji medzobni prostor.

Pri pravilni uporabi zobne nitke dlesen ne boli in krvavi.

d) ZOBNA PRHA

Zobna prha je dodatek k čiščenju zob, vendar zobne ščetke in zobne nitke ne more nadomestiti.

Stanje zobne gnilobe prikarjajo na dve načini:

- s stopnjo obolenosti in s stopnjo obolenosti karizoznih (K), ekstrahiranih (E) in plovčastih zob na svetlo, torej s seštevkom KEP-a zob. Oba kaznilca uporabljata, da je zobno zdravje našega prebivalstva zelo slabo. Stopnja za zobno gnilobo je že pri mladih skoraj stoostranski. (Zdravstveni V., leto 1991, str. 379). Stanje zobne gnilobe pri osebah iste starosti je v različnih mestih Slovenije precej različno. To je odvisno od prizadevnosti mladinskih zobozdravstvenikov, ki v svoji ožji ali širši okolici zobno gnilobo uspešno zmanjšujejo. Vendar s stanjem še zdaleč niso zadovoljni, posebno če ga primerjamo s stanjem v drugih državah. Kriterij SZO (Svetovne zdravstvene organizacije) o karizoznosti (glede na vrednost KEP-a pri 12 letnih je od:

- 0 - 1,1 zelo nizka
- 1,2 - 2,6 nizka
- 2,7 - 4,4 zmerne
- 4,5 - 6,5 visoka
- nad 6,6 zelo visoka.

Za zobno gniloba je že dolgo znano, da sta za njen nastanek

N A J P O G O S T E J Š E R O B O L E Z N I A R I Z O B

hrana, pred-

vsem slakovrji. Na prvi dejavnik - mikroorganizme - vplivamo z
a) ZOBNA GNILOBA giano, na drugega pa z zdravo prehrano (Zdrav-

stveni V., leto 1991, stran 381).
Zobna gniloba je bolezen, ki povzroča bolečine, nas spravlja
v slabo voljo, če pustimo, da se širi ter razvija. Najhuje je,
da se mladi ljudje ne zavedamo vrednosti lastnih zob. Ne upo-
števamo pravil ustne higijene ter tako puščamo usodo svojih zob
mnogim škodljivim vplivom. Plombiran zob ni zdrav zob, zato je
veliko bolje ohraniti zobe brez plombic. To dosežemo z vsako-
dnevni čiščenjem, zdravo prehrano, dodatkom fluorjevih prepa-
ratov in rednimi kontrolnimi pregledi pri zobozdravniku.

Zobna gniloba je bolezen trdih zobnih tkiv. Je najbolj razšir-
jena pri otrocih in odraslih. Razpadati prične trdo zobno tki-
vo. V začetku je to še neboleče. Ko pa se razpadanje razširi do
do bližine živca začutimo bolečino. Zob nas lahko boli v doti-
ku z mrzlim, toplim, sladkim in z drugim predmetom. V razvitem
svetu (na zahodu) je ta bolezen v upadu. V Evropi ni več nobe-
ne dežele, kjer bi zobna gniloba še naraščala. V večini dežel upa-
da že dolgo, v drugih pa je začela upadati v zadnjih letih . vzrok

Stanje zobne gnilobe prikazujemo na dva načina: čni zob je držijo

- s stopnjo obolevnosti in s povprečnim številom karioznih (K),
ekstrahiranih (E) in plombiranih (P) zob na osebo, torej s seš-
tevkom KEP-a zob. Oba kazalnika dokazujeta, da je zobno zdravje
našega prebivalstva zelo slabo. Obolevnost za zobno gniloba je
že pri mladih skoraj stodontna. (Zdravstveni V., leto 1991,
str. 379). Stanje zobne gnilobe pri otrocih iste starosti je
v različnih mestih Slovenije precej različno. To je odvisno od
prizadevnosti mladinskih zobozdravnikov, ki v svoji ožji ali šir-
ši okolici zobno gniloba uspešno zmanjšujejo. Vendar s stanjem
še zdaleč niso zadovoljni, posebej če ga primerjamo s stanjem v
drugih državah. Kriterij SZO (Svetovne zdravstvene organizacije)
o karioznosti (glede na vrednost KEP-a pri 12 letnih je od:

0 - 1,1 zelo nizka

1,2 - 2,6 nizka

2,4 - 4,4 zmerna

4,5 - 6,5 visoka

nad - 6,6 zelo visoka.

Za zobno gnilobo je že dolgo znano, da sta za njen nastanek potrebna dva dejavnika: mikroorganizmi in kariogena hrana, predvsem sladkorji. Na prvi dejavnik - mikroorganizme - vplivamo z ustrežno ustno higieno, na drugega pa z zdravo prehrano (Zdravstveni V., leto 1991, stran 381).

Ugotovljeno je bilo, da je v primerjavi s kriteriji SZO stanje KEP-a za odraslo prebivalstvo v Sloveniji izredno visoko. Potrebno je nekaj narediti, da bi se to stanje izboljšalo.

Najpomembnejše je vsestransko izvajanje preventivnih ukrepov pri otrocih in sistematična vzgoja otrok že od rojstva in otroških vrtcev.

b) VNETJE DLESNI

Zaradi slabe ustne higiene in več okvarjenih zob v ustih lahko pride večkrat do raznih vnetij dlesni. Takšen gingivitis ali vnetje dlesni spremljajo bolečine.

c) NEPRAVILNA RAST ZOB

Tudi nepravilna rast zob je neke vrste bolezen, ki ima svoj vzrok tudi v okvarjenih mlečnih zobeh. Samo zdravi mlečni zobje držijo do menjave prostor za normalno izrast stalnih zob.

Otrok z nepravilno raščeni zobmi ima lahko določene psihične motnje. Lahko zaradi nepravilno izraščanih zob slabše grize, zobe prehitro izgubi, v kolikor to ni dovolj zgodaj zdravljeno.

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA I. RAZREDI

M E T O D A D E L A

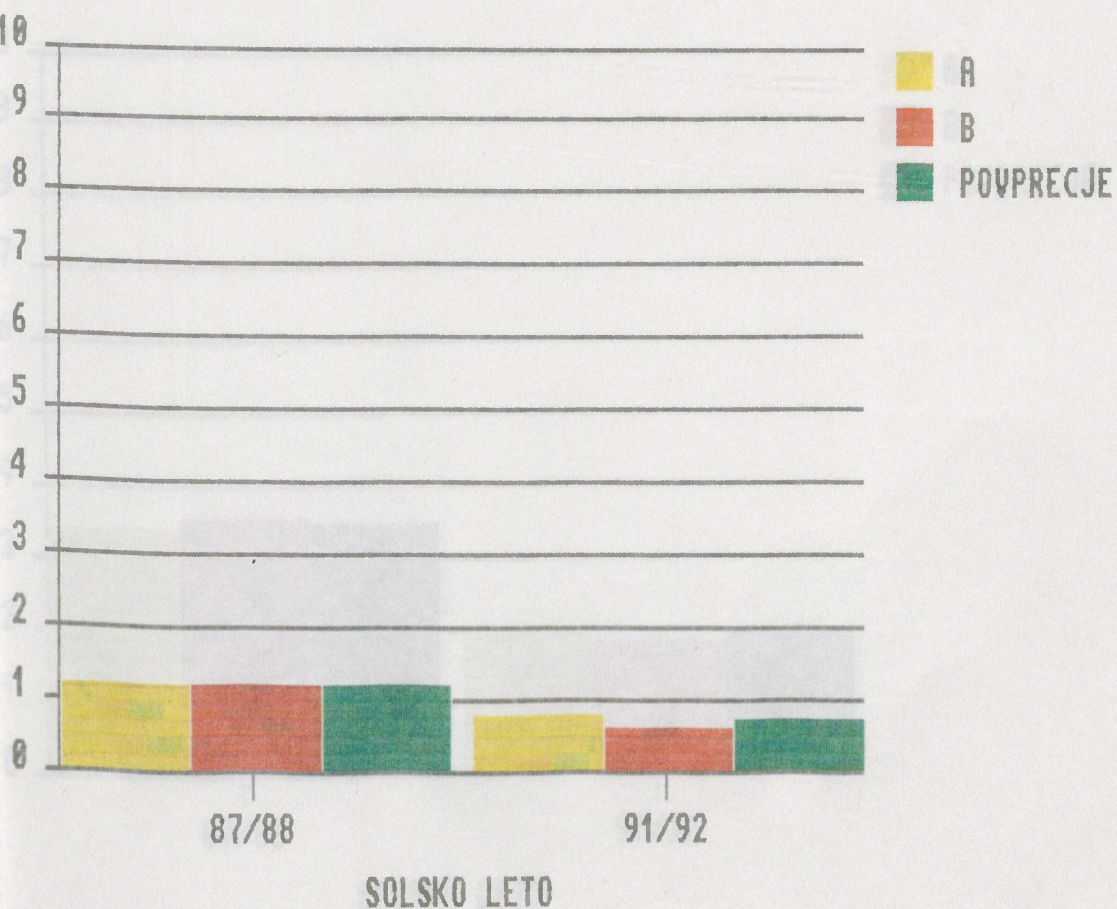
Za izdelavo te raziskovalne naloge smo uporabili pretežno statistične metode ugotavljanja KEP-a za različne generacije učencev na naši šoli in primerjavo z ostalimi šolami na področju Maribora, Ruš in Pesnice. Izbrali pa smo tudi podatke osnovne šole Franc Rozman Stane, kot ene vzornih šol po zelo nizkem številu okvarjenih zob, in naredili primerjavo z našo šolo. Vse podatke za izračun KEP-a smo dobili pri gospe Anki Krajnc, ki dela v zobni preventivi v Mariboru in redno obiskuje našo šolo kot preventivna sestra. Na osnovi teh statističnih podatkov smo izdelali diagrame in tabele za KEP. KEP je povprečno število okvarjenih zob (Karioznih (K), ekstrahiranih (E) in plombiranih (P) na pregledanega otroka.

Izdelali smo analizo KEP-a 1. in 8. razredov od leta 1987/88 do 1991/92. Nato smo izdelali primerjavo med našo šolo in povprečjem vseh osnovnih šol na področju Maribora, Ruš in Pesnice za šolsko leto 1991/92. Na koncu pa še primerjavo naše šole z eno boljših šol, po rezultatih KEP-a, to je osnovna šola Franc Rozman Stane v letih 1987/88 in 1991/92.

a) TABELE IN DIAGRAMI

Oddelék	87/88	91/92
A	1.20	0.82
B	1.20	0.63
POVPREČJE	1.20	0.72

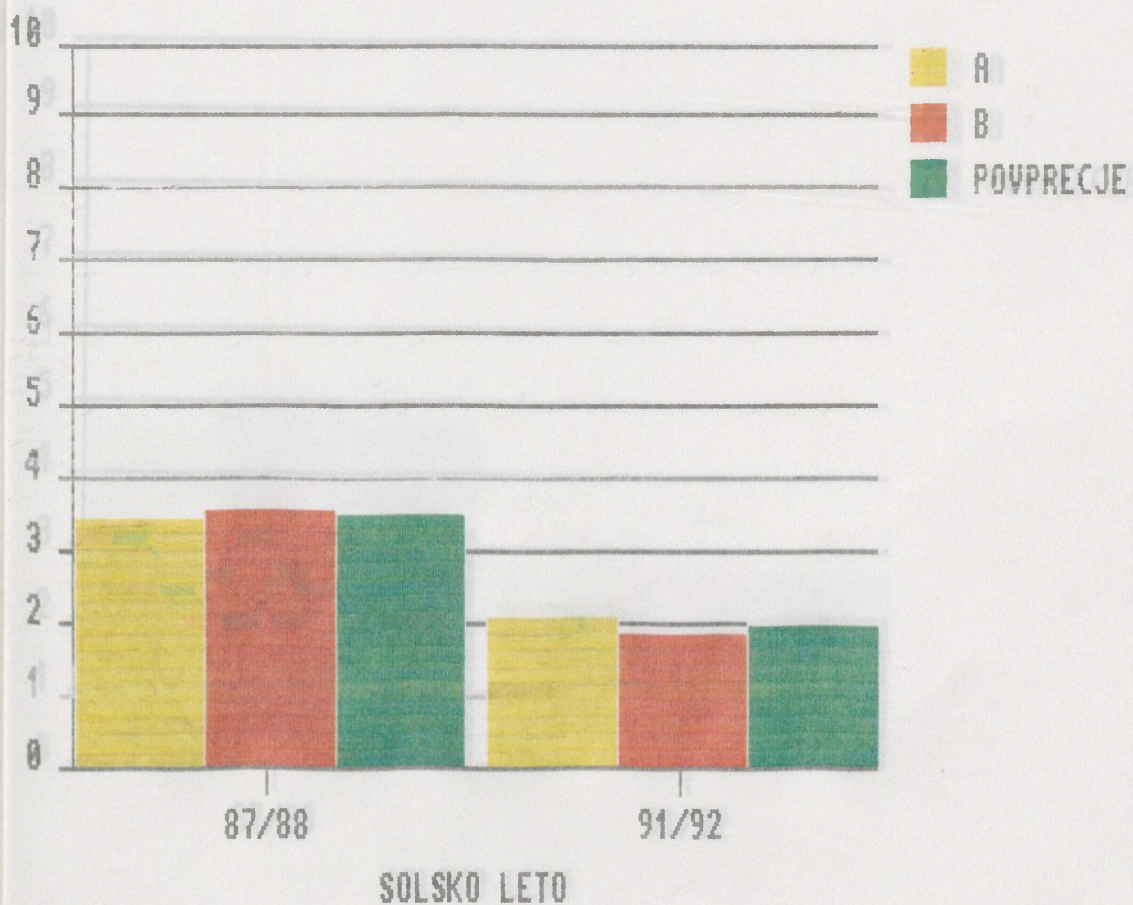
OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA
1. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 1.razrede

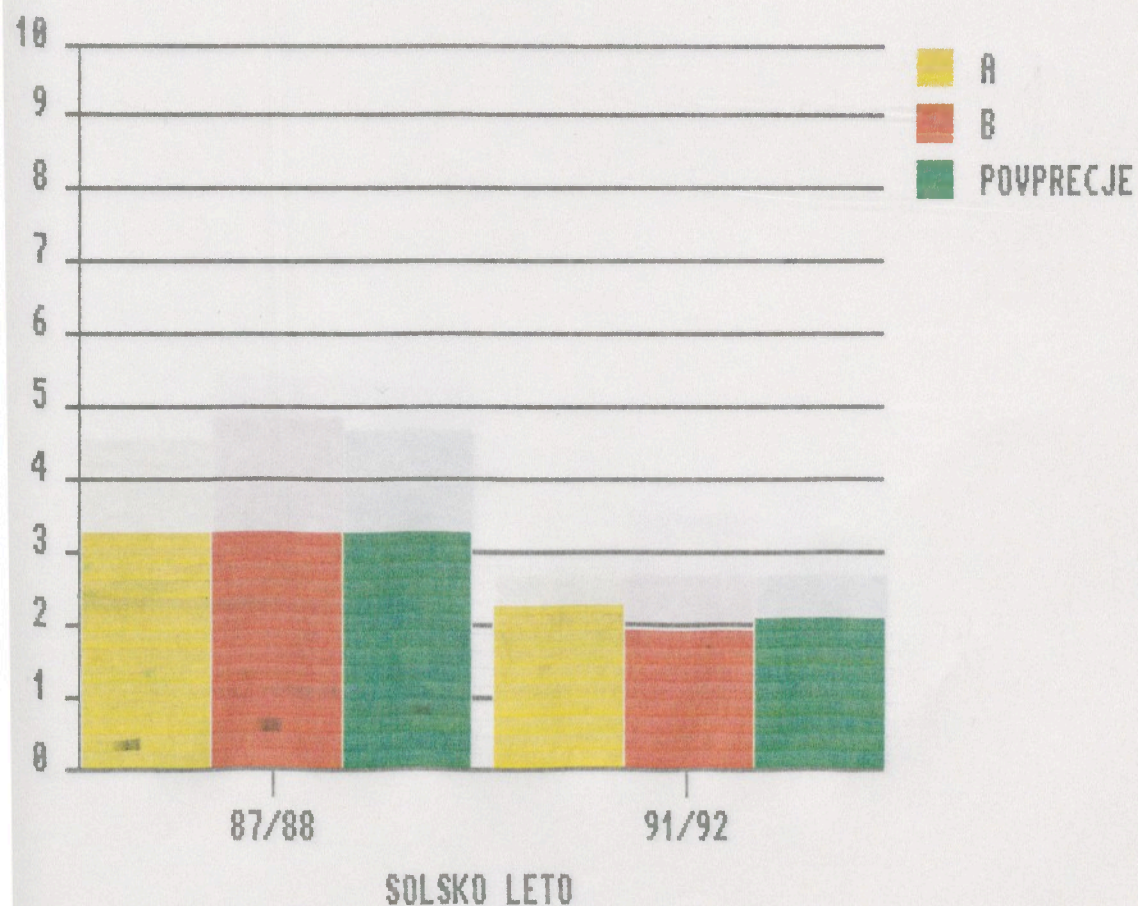
Oddelek	87/88	91/92
A	1.20	0.82
B	1.20	0.63
POVPRECJE	1.20	0.72

OS LOVRENG Prikaz KEP INDEKSA
2. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 2.razrede		
Oddelek	87/88	91/92
A	3.46	2.12
B	3.57	1.88
POVPREČJE	3.52	2.00

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA 3. RAZREDI

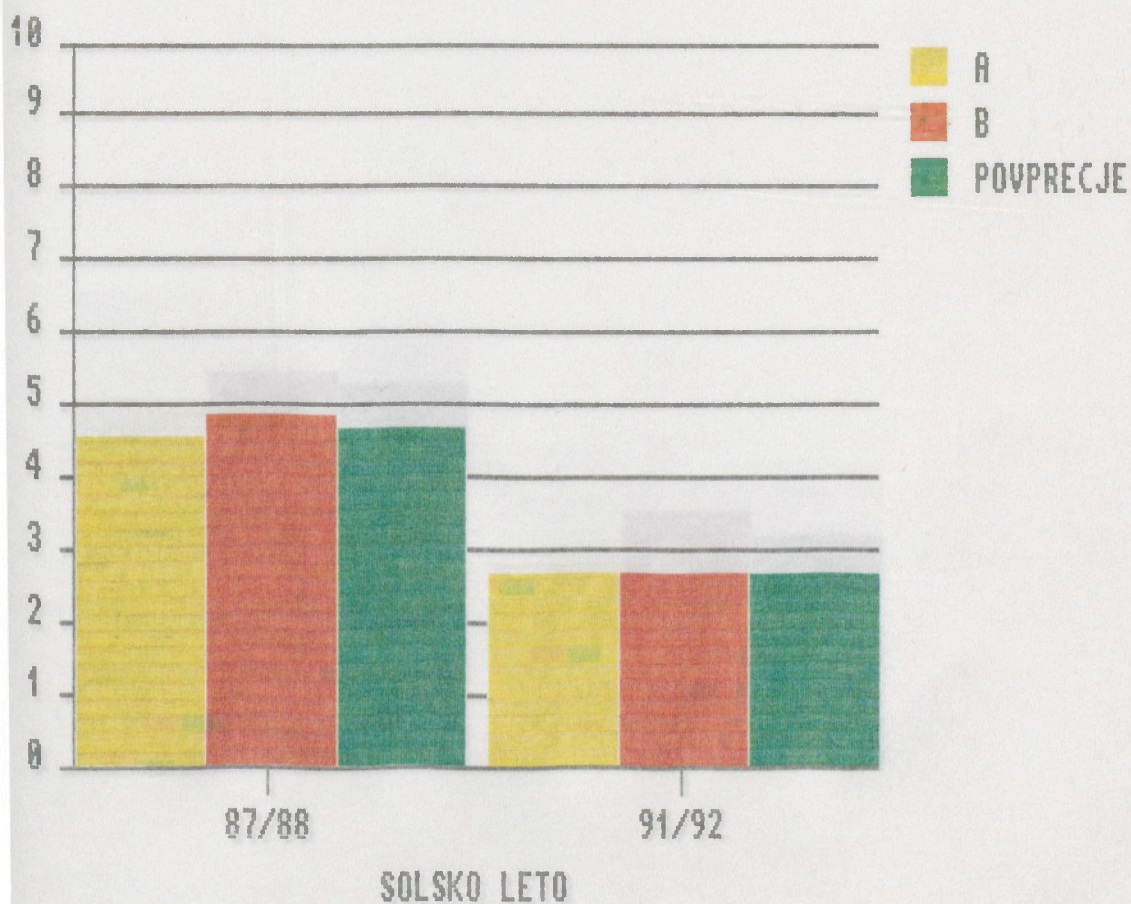

Prikaz KEP-a 1987-92 za 3.razrede

Prikaz KEP-a 1987-92 za 4.razrede

Oddelek	87/88	91/92
A	3.29	2.30
B	3.28	1.94
POVPRECJE	3.29	2.12

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA 4. RAZREDI

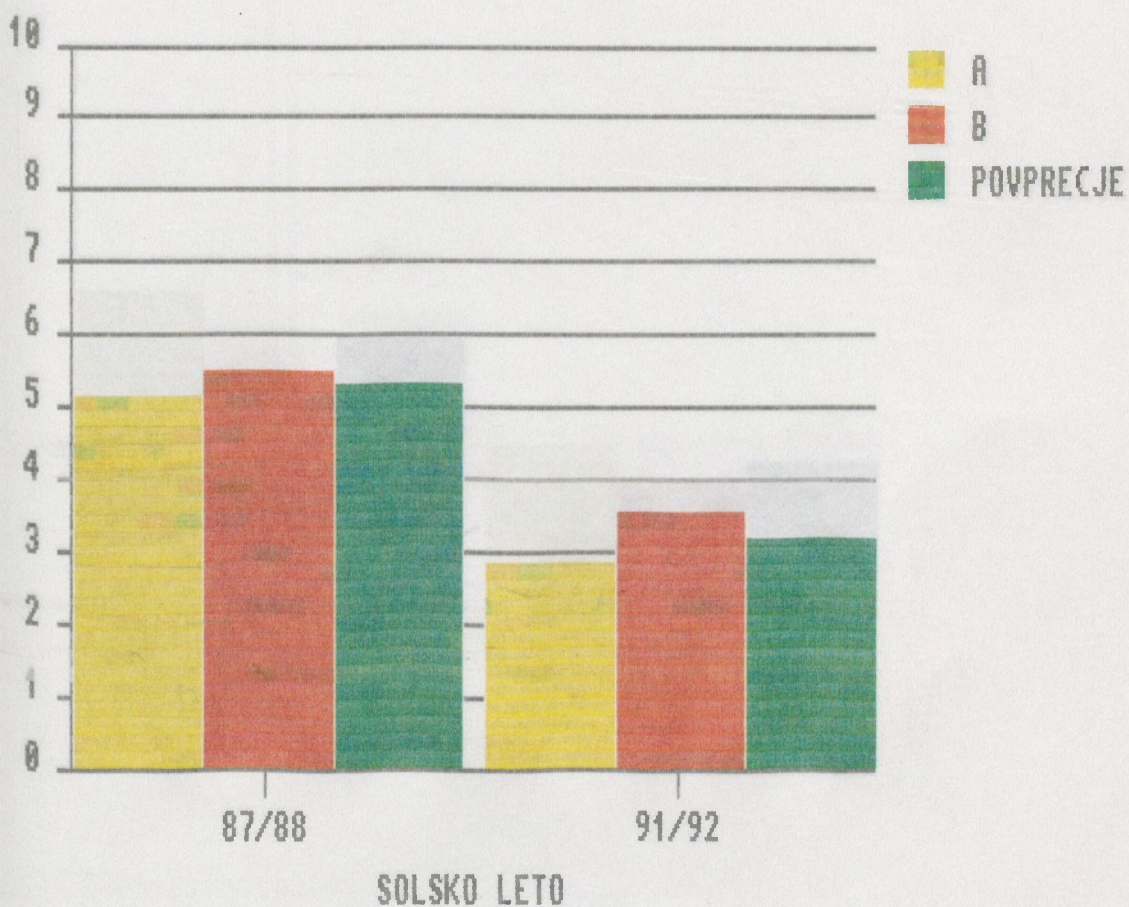

Prikaz KEP-a 1987-92 za 5. razrede

Prikaz KEP-a 1987-92 za 4. razrede

Oddelek	87/88	91/92
A	4.57	2.70
B	4.88	2.72
POVPRECJE	4.73	2.71

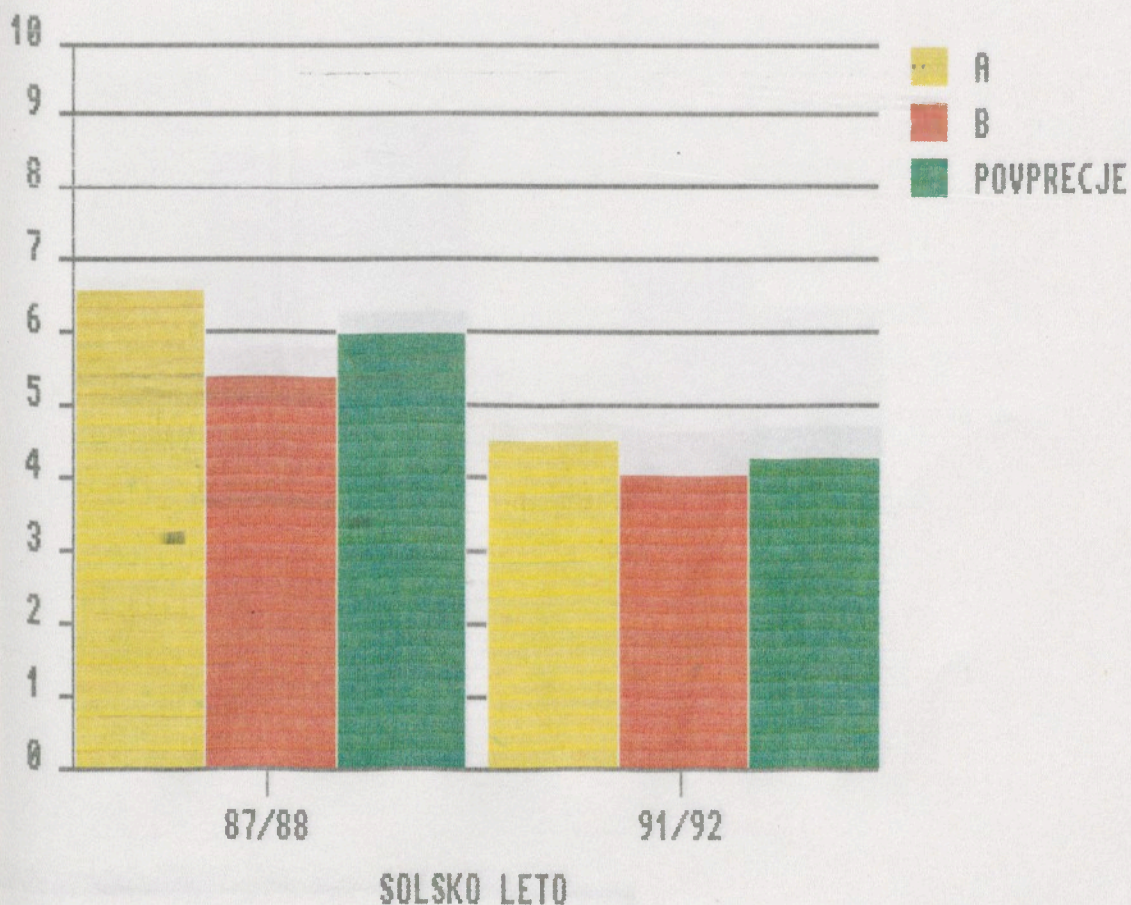
OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA
5. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 5.razrede

Oddelek	87/88	91/92
A	5.15	2.87
B	5.56	3.57
POVPRECJE	5.36	3.22

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA
6. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 6.razrede

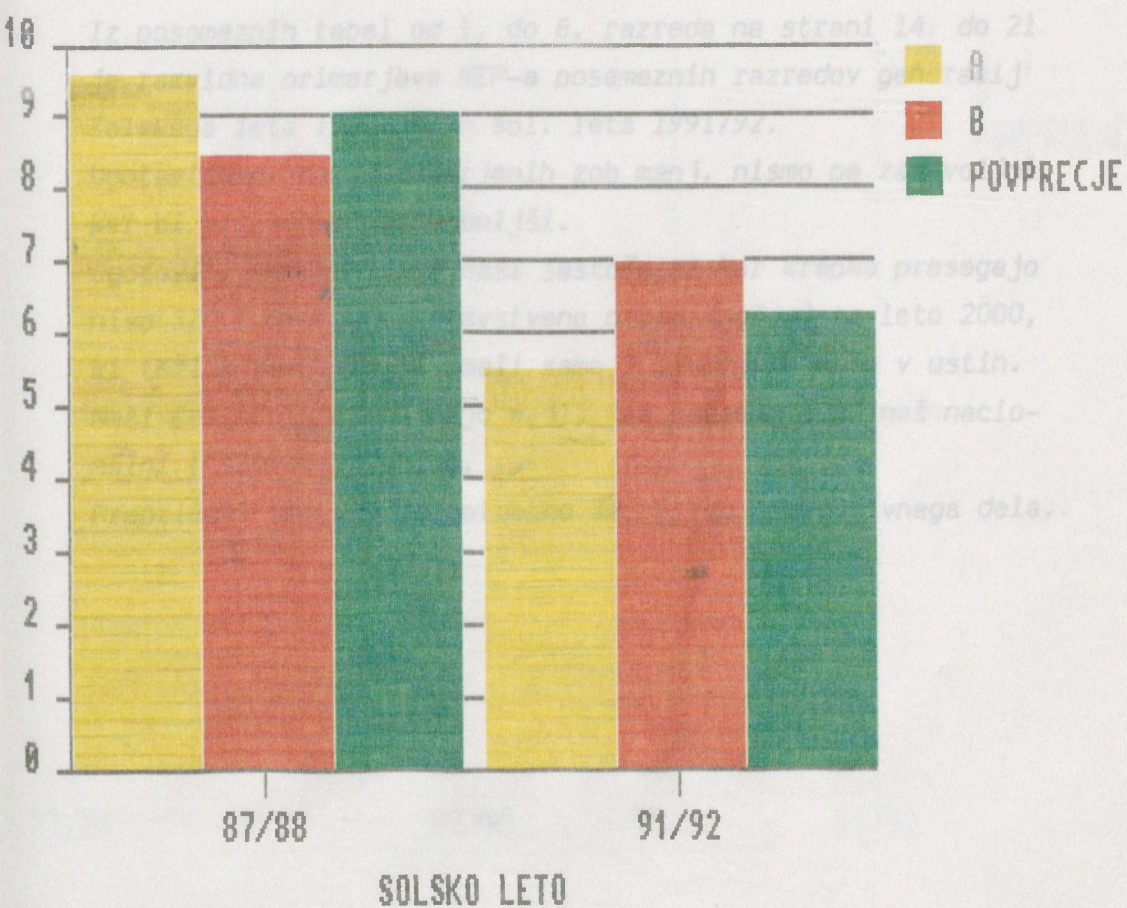
Oddelek	87/88	91/92
A	6.60	4.53
B	5.40	4.08
POVPREČJE	6.00	4.31

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA 7. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 7.razrede		
Oddelek	87/88	91/92
A	6.76	4.78
B	5.84	4.65
POVPRECJE	6.30	4.72

OS LOVRENG: PRIKAZ KEP INDEKSA 8. RAZREDI

Prikaz KEP-a 1987-92 za 8.razrede		
Oddelek	87/88	91/92
A	9.64	5.55
B	8.50	7.04
POVPRECJE	9.07	6.29

PRIKAZ KEP INDEKSA I. RAZREDI

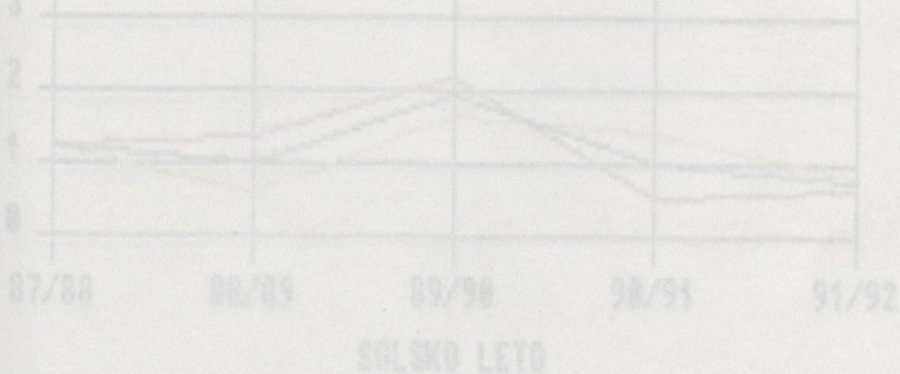
Iz posameznih tabel od 1. do 8. razreda na strani 14 do 21 je razvidna primerjava KEP-a posameznih razredov generacij šolskega leta 1987/88 in šol. leta 1991/92.

Ugotavljamo, da je okvarjenih zob manj, nismo pa zadovoljni, ker bi bil lahko uspeh boljši.

Ugotovili smo tudi, da naši šestošolci kar krepko presegajo nivo SZO (Svetovne zdravstvene organizacije) za leto 2000, ki teži k temu, da bi imeli samo 3 okvarjene zobe v ustih.

Naši šestošolci jih imajo 4,31, kar presega tudi naš nacionalni (slovenski) nivo.

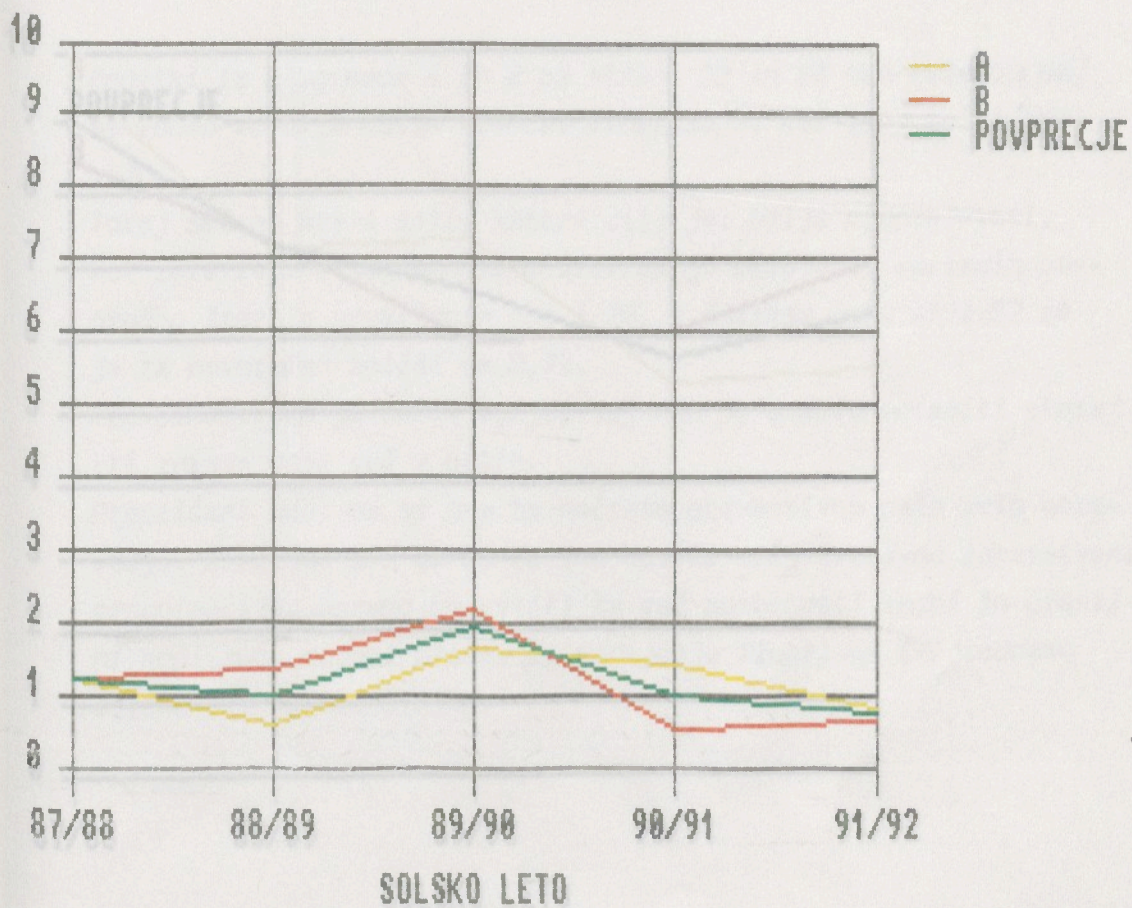
Prepričani smo, da bo potrebno še veliko preventivnega dela.

Prikaz KEP-a v letih 1987-1992 za 1. razrede

Oddelok	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92
A	1.20	0.59	1.83	1.41	0.82
B	1.20	1.36	2.16	0.50	0.83
POVPREČJE	1.20	0.96	1.90	0.85	0.72

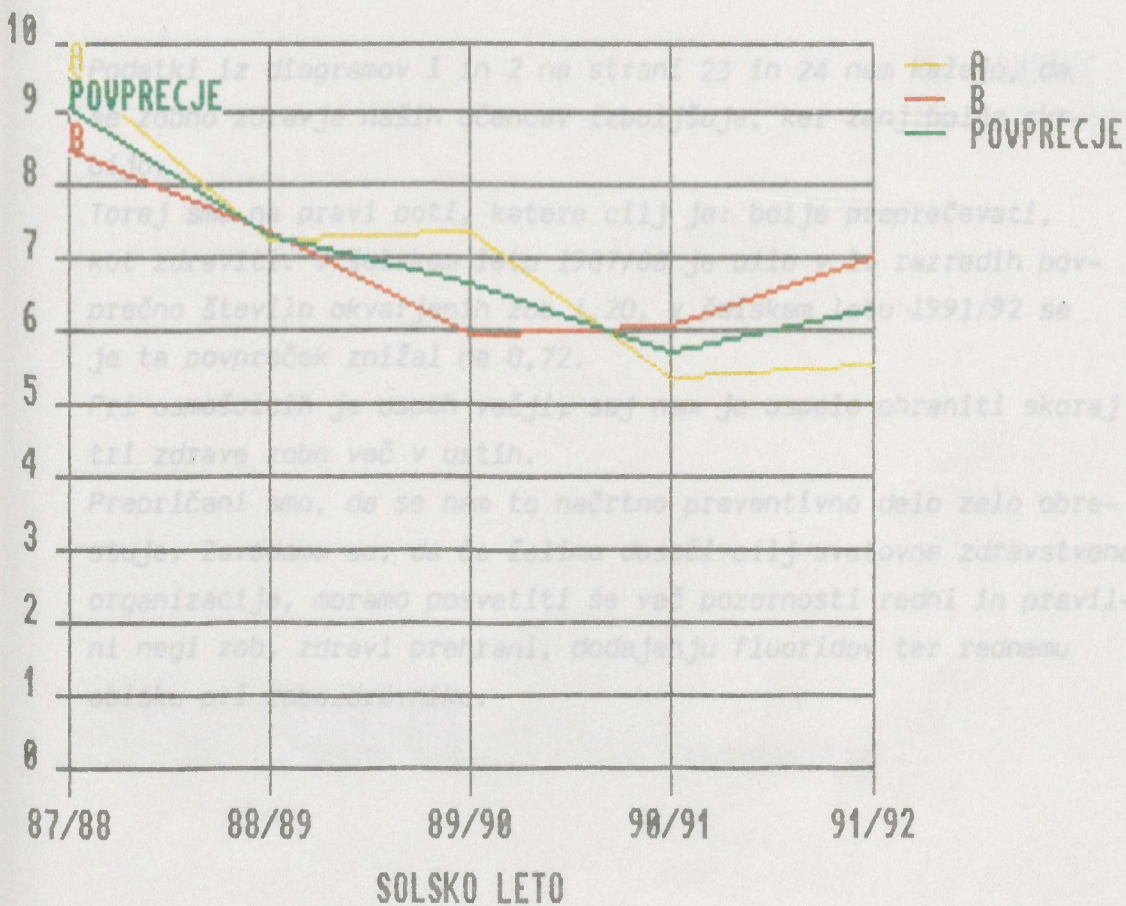
PRIKAZ KEP INDEKSA 1. RAZREDI

Prikaz KEP-a v letih 1987-1992 za 1.razrede

Oddelek	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92
A	1.20	0.56	1.63	1.41	0.82
B	1.20	1.36	2.16	0.50	0.63
POVPRECJE	1.20	0.96	1.90	0.95	0.72

PRIKAZ KEP INDEKSA 8. RAZREDI

Prikaz KEP-a v letih 1987-1992 za 8.razrede

Oddelek	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92
A	9.64	7.25	7.35	5.34	5.55
B	8.50	7.36	5.94	6.04	7.04
POVPRECJE	9.07	7.31	6.65	5.69	6.29

PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 1. RAZREDI

Podatki iz diagramov 1 in 2 na strani 23 in 24 nam kažejo, da se zobno zdravje naših učencev izboljšuje, ker zanj bolj skrbijo.

Torej smo na pravi poti, katere cilj je: bolj preprečevati, kot zdraviti. V šolskem letu 1987/88 je bilo v 1. razredih povprečno število okvarjenih zob 1,20, v šolskem letu 1991/92 se je ta povpreček znižal na 0,72.

Pri osmošolcih je uspeh večji, saj nam je uspelo ohraniti skoraj tri zdrave zobe več v ustih.

Prepričani smo, da se nam to načrtno preventivno delo zelo obrestuje. Zavedamo se, da če želimo doseči cilj svetovne zdravstvene organizacije, moramo posvetiti še več pozornosti redni in pravilni negi zob, zdravi prehrani, dodajanju fluoridov ter rednemu obisku pri zobozdravniku.

87/88

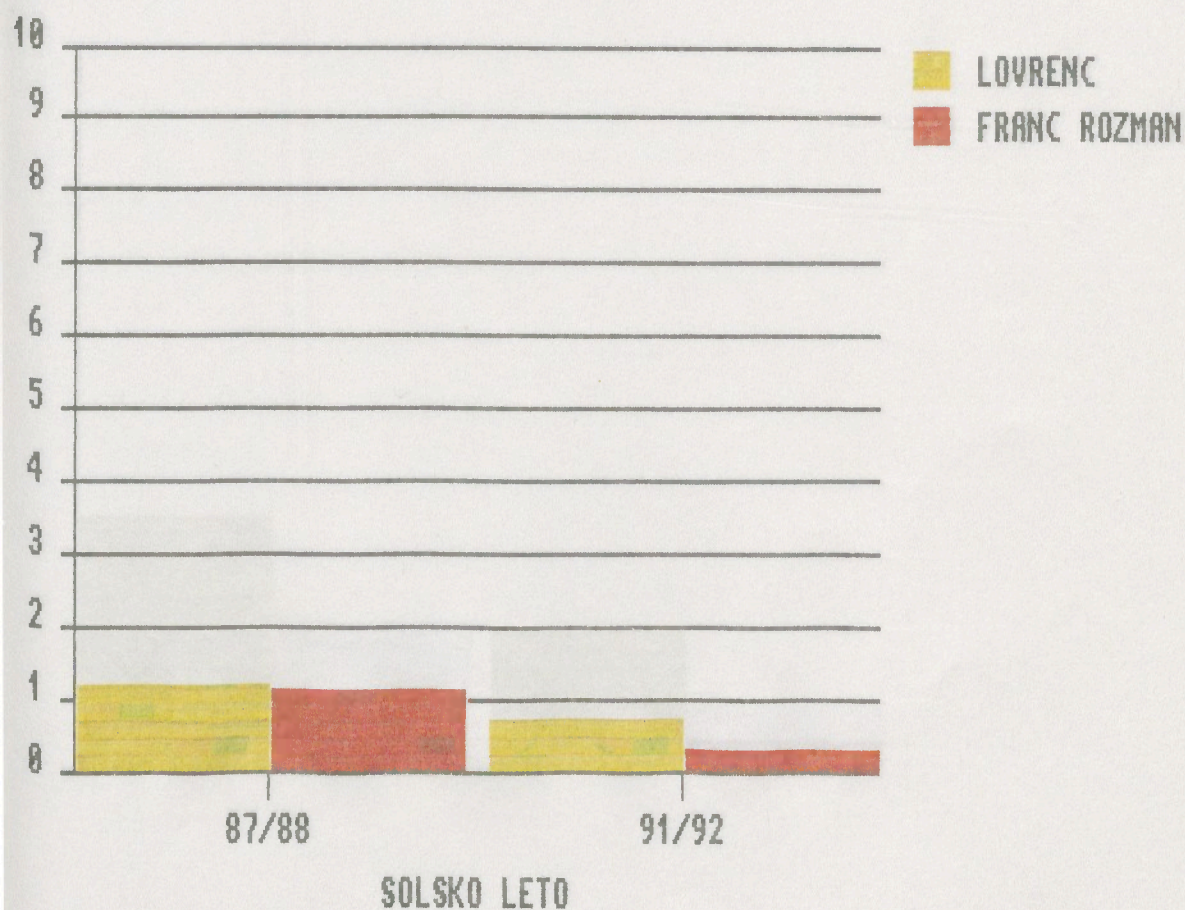
91/92

SOLSKO LETO

Primerjava KEP indeksov 1. razredov osnovnih šol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	1.20	0.92	1.16	0.45
B	1.20	0.63	1.10	0.25
POVPREČJE	1.20	0.72	1.13	0.35

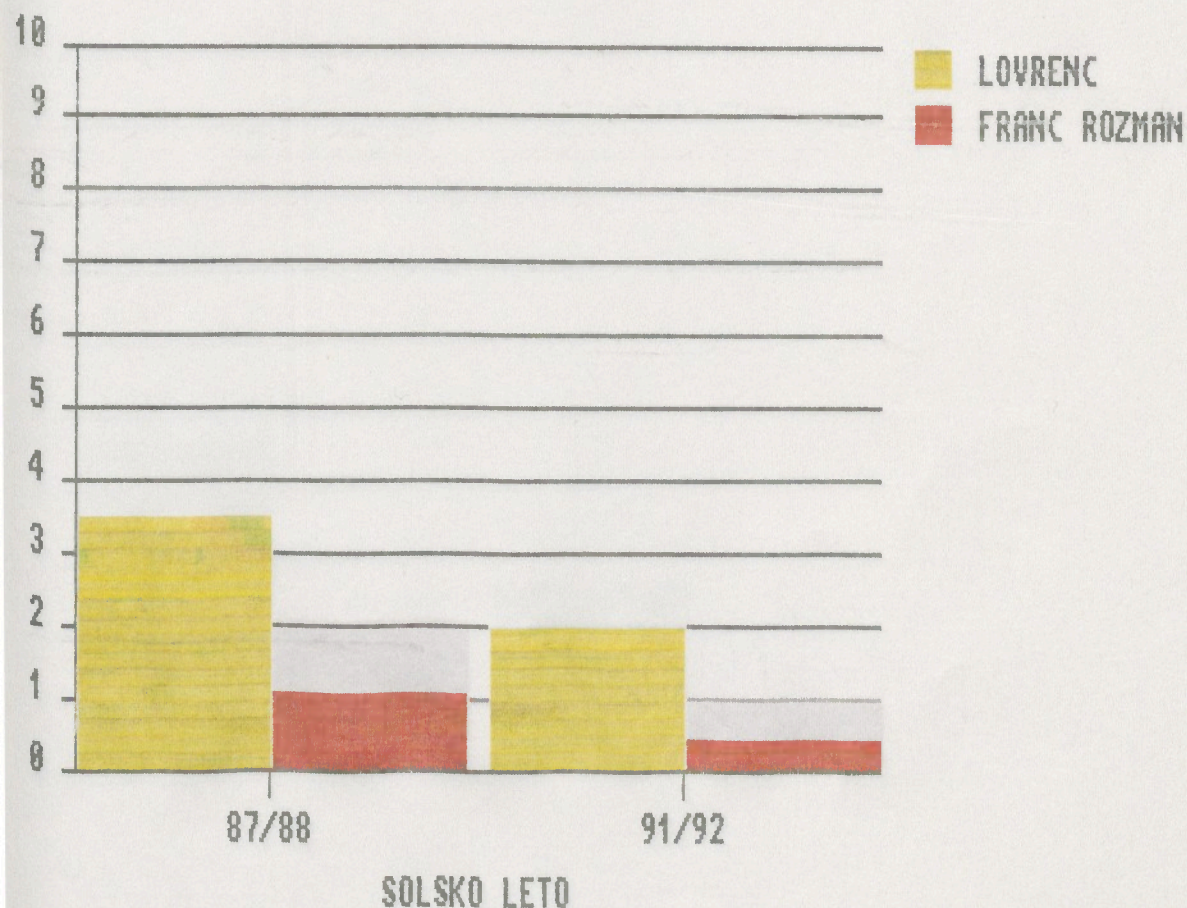
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOLI:
1. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 1. razredov osnovnih soli:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	1.20	0.82	1.16	0.45
B	1.20	0.63	1.10	0.25
POVPREČJE	1.20	0.72	1.13	0.35

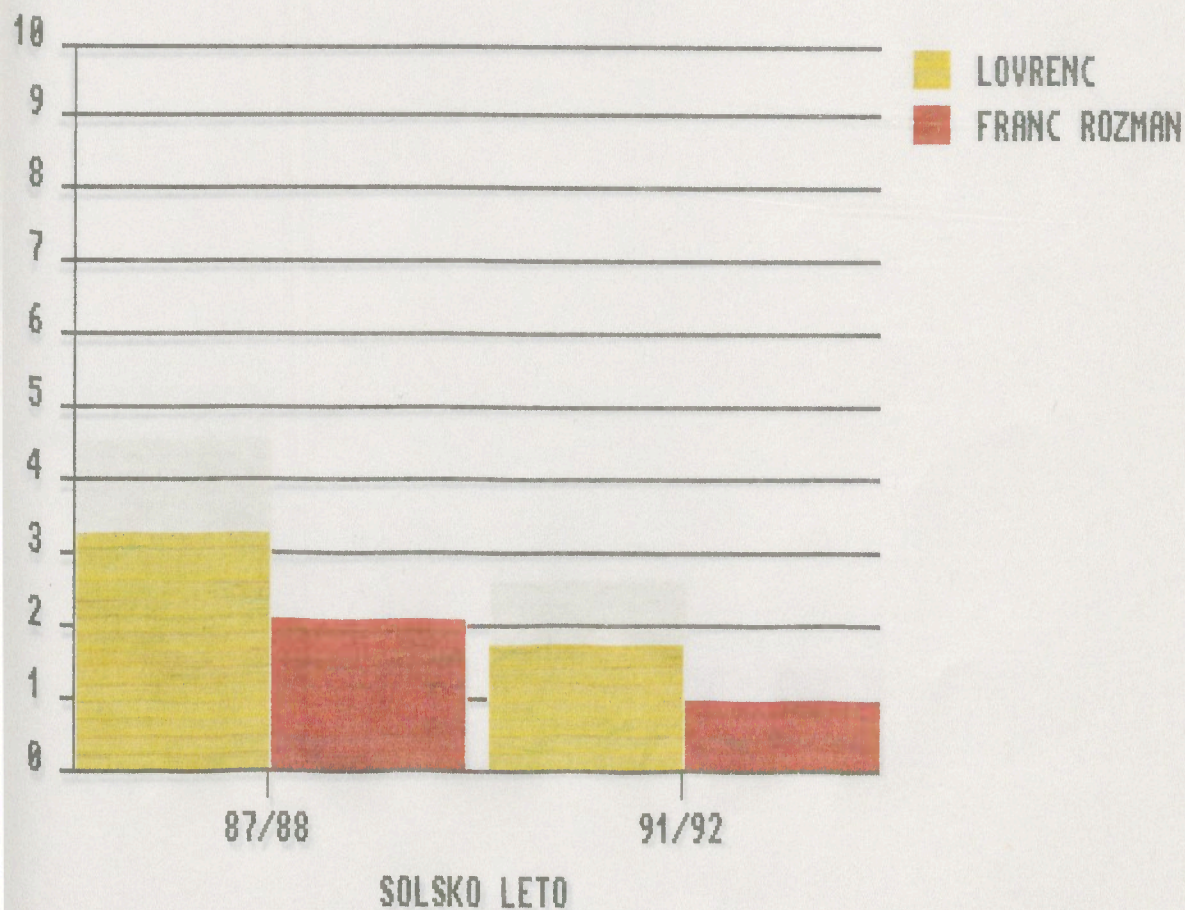
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOL:
2. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 2. razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	3.46	2.12	1.12	0.32
B	3.57	1.88	1.04	0.60
POVPRECJE	3.52	2.00	1.08	0.46

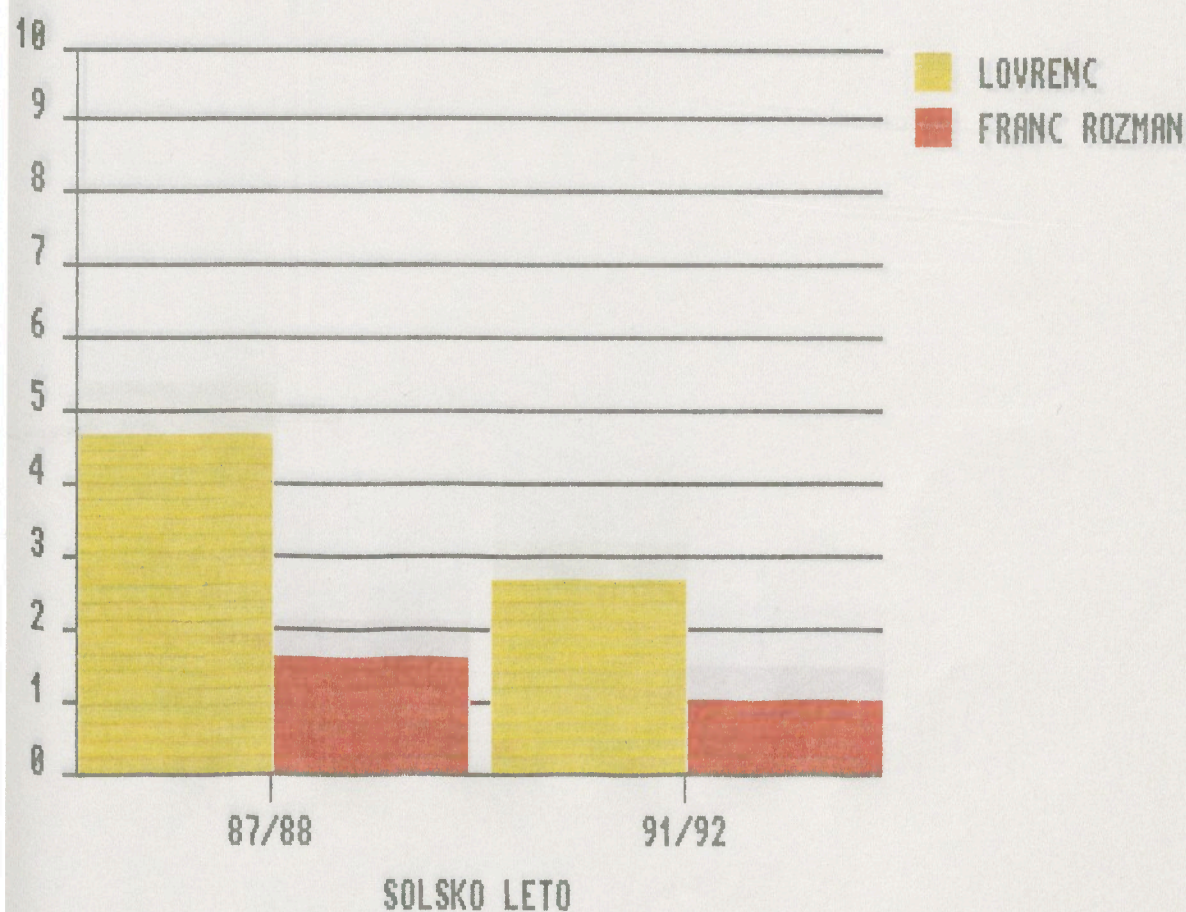
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOL:
3. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 3. razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	3.29	1.90	2.30	1.12
B	3.28	1.56	1.94	0.78
POVPREČJE	3.29	1.73	2.12	0.95

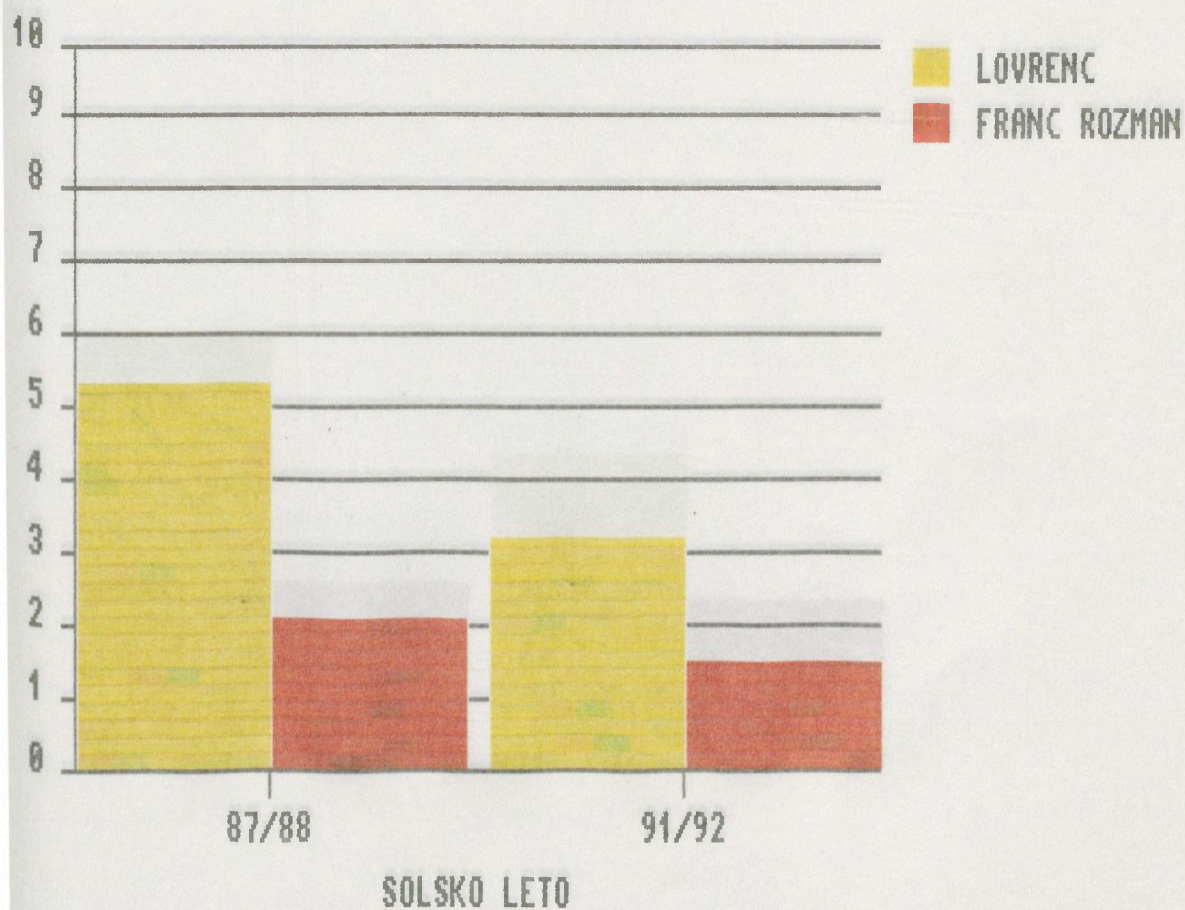
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOL:
4. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 4. razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	4.57	2.70	1.70	0.93
B	4.88	2.72	1.50	1.13
POVPRECJE	4.73	2.71	1.60	1.03

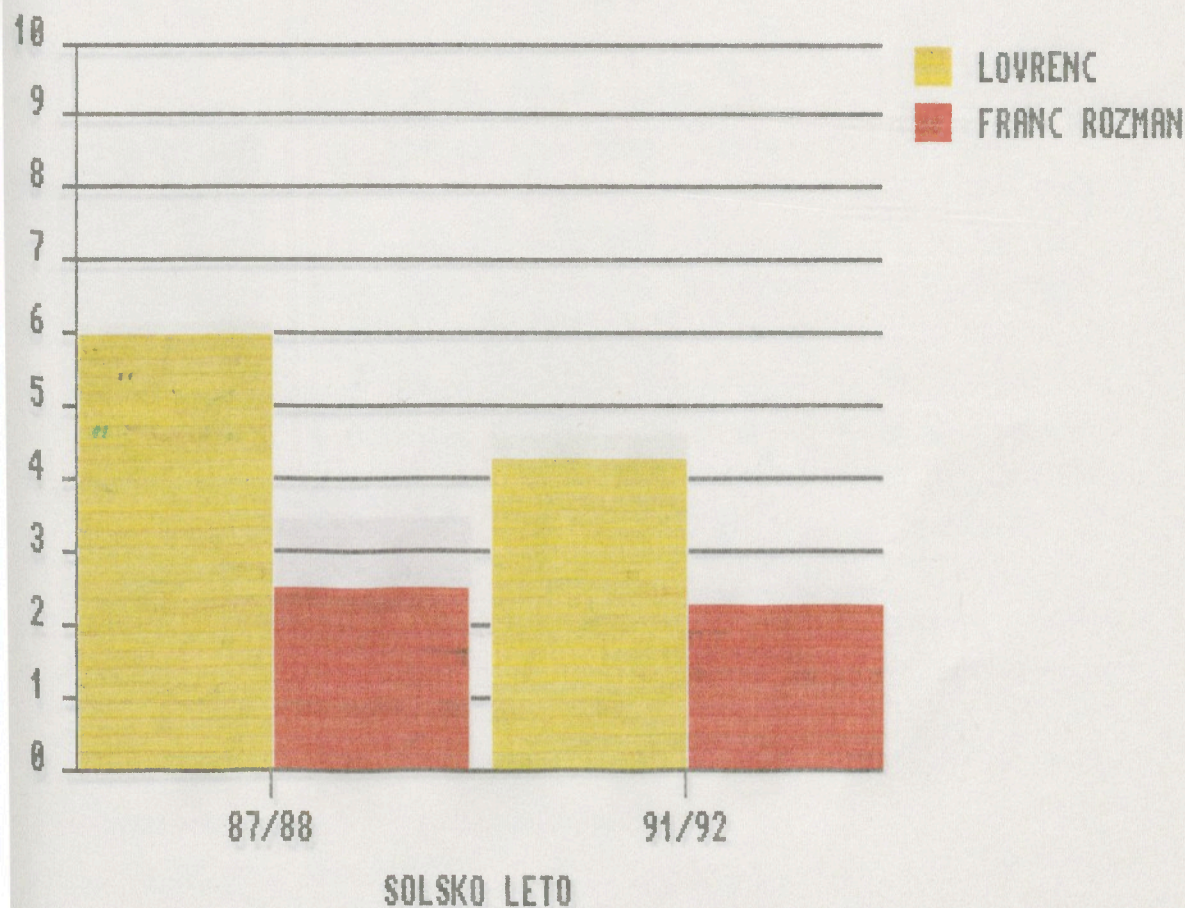
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOLI
5. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 5. razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	5.15	2.87	2.20	1.25
B	5.56	3.57	2.00	1.74
POVPREČJE	5.36	3.22	2.10	1.50

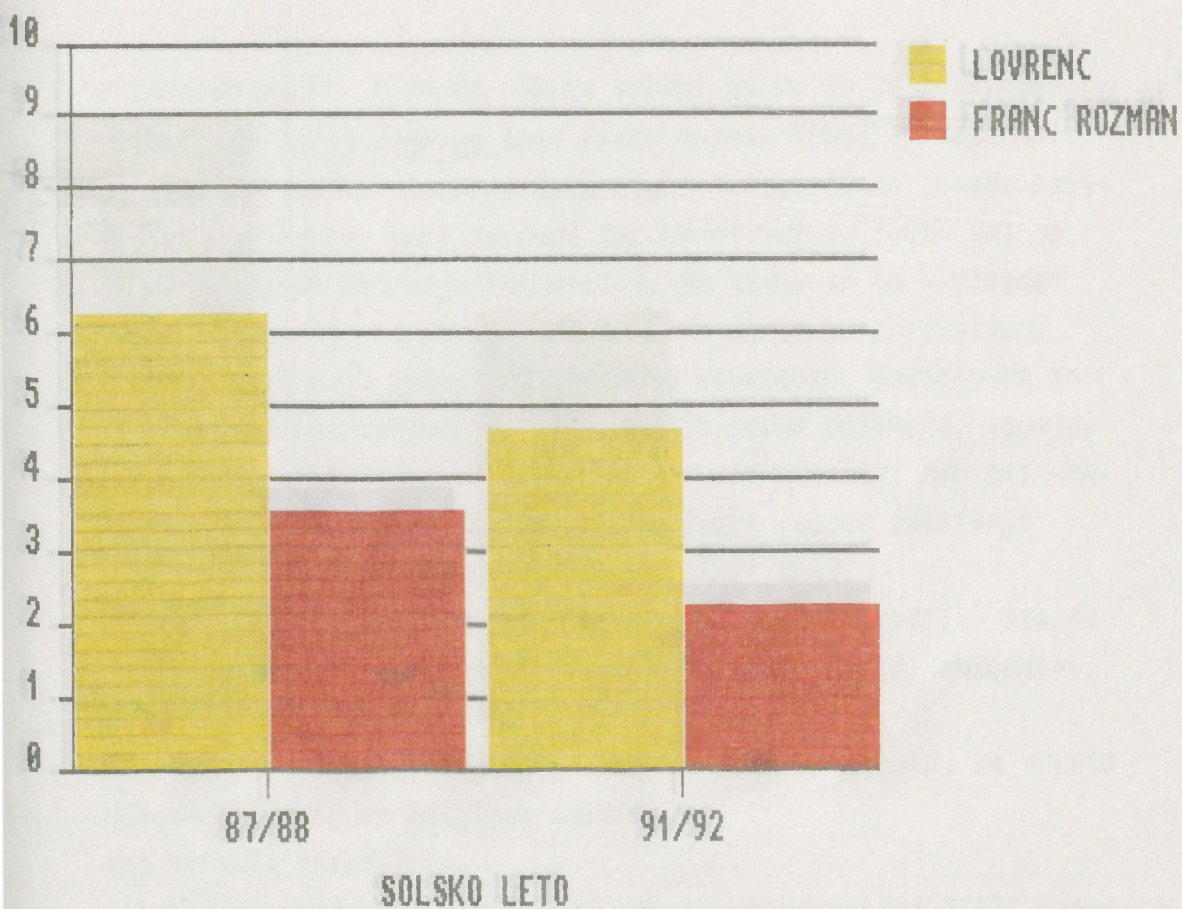
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOL:
6. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 6. razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	6.60	4.53	2.73	1.81
B	5.40	4.08	2.27	2.69
POVPREČJE	6.00	4.31	2.50	2.25

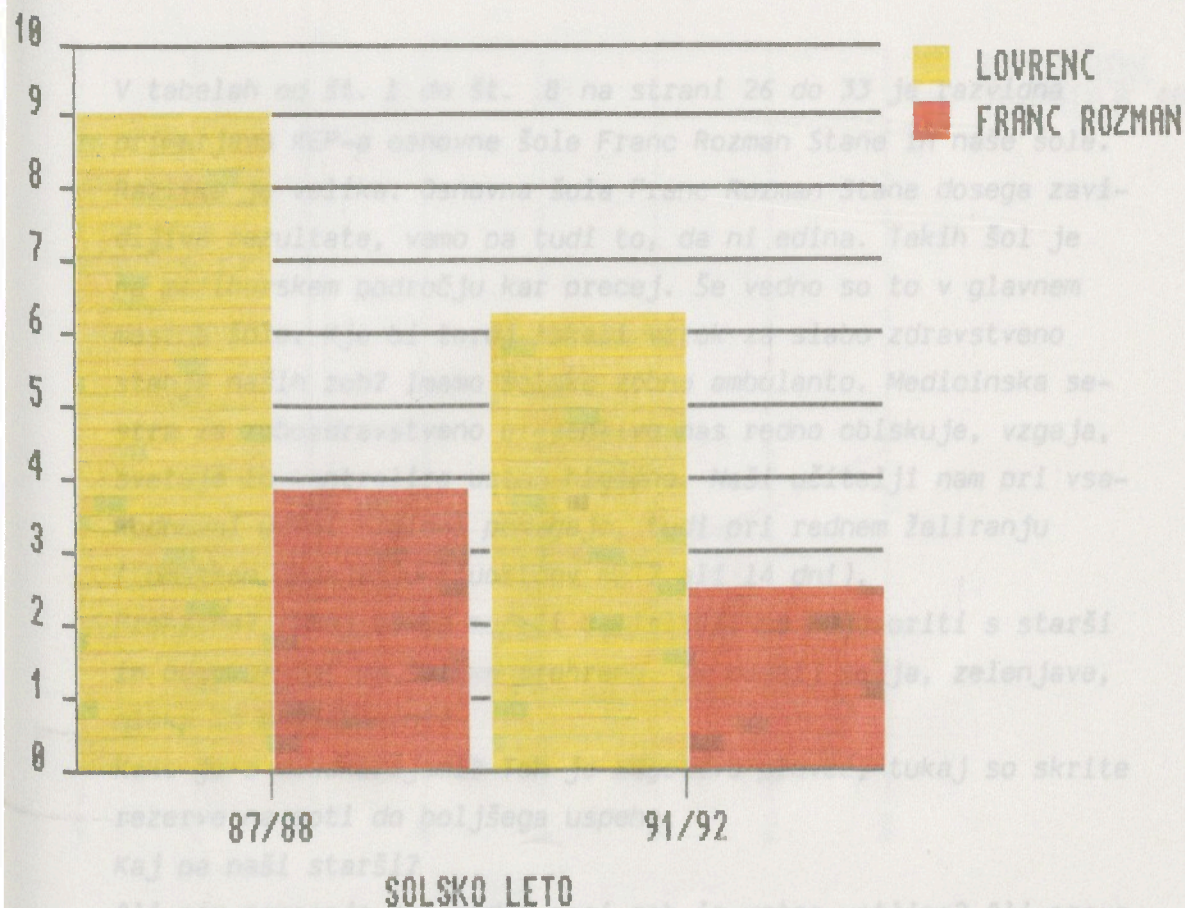
PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOLI:
7. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 7 razredov osnovnih soli:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	6.76	4.78	3.50	2.43
B	5.84	4.65	3.65	2.08
POVPREČJE	6.30	4.72	3.58	2.26

PRIMERJAVA KEP INDEKSOV 2 SOLI: 8. RAZREDI

Primerjava KEP indeksov 8 razredov osnovnih sol:

Oddelek	LOVRENC		FRANC ROZMAN-STANE	
	87/88	91/92	88/89	91/92
A	9.64	5.55	3.65	2.24
B	8.50	7.04	4.05	2.80
POVPREČJE	9.07	6.29	3.85	2.52

V tabelah od št. 1. do št. 8 na strani 26 do 33 je razvidna primerjava KEP-a osnovne šole Franc Rozman Stane in naše šole. Razlika je velika. Osnovna šola Franc Rozman Stane dosega zavidljive rezultate, vemo pa tudi to, da ni edina. Takih šol je na mariborskem področju kar precej. Še vedno so to v glavnem mestne šole. Kje bi torej iskali vzrok za slabo zdravstveno stanje naših zob? Imamo šolsko zobno ambulanto. Medicinska sestra za zobozdravstveno preventivo nas redno obiskuje, vzgaja, svetuje in kontrolira ustno higieno. Naši učitelji nam pri vsakodnevni ustni higieni pomagajo, tudi pri rednem želiranju (umetnem dodajanju fluoridov na 7 ali 14 dni).

Prehrana? Tukaj bi se morali zamisliti, se pogovoriti s starši in odgovornimi za šolsko prehrano. Je dovolj sadja, zelenjave, mleka in beljakovin?!

Kako je s sladkarijami? Teh je zagotovo preveč, tukaj so skrite rezerve na poti do boljšega uspeha.

Kaj pa naši starši?

Ali nam pomagajo pri redni negi zob in ustne votline? Ali posvečajo dovolj pozornosti našemu zdravju, temu, kako ga bomo ohranili in čuvali?

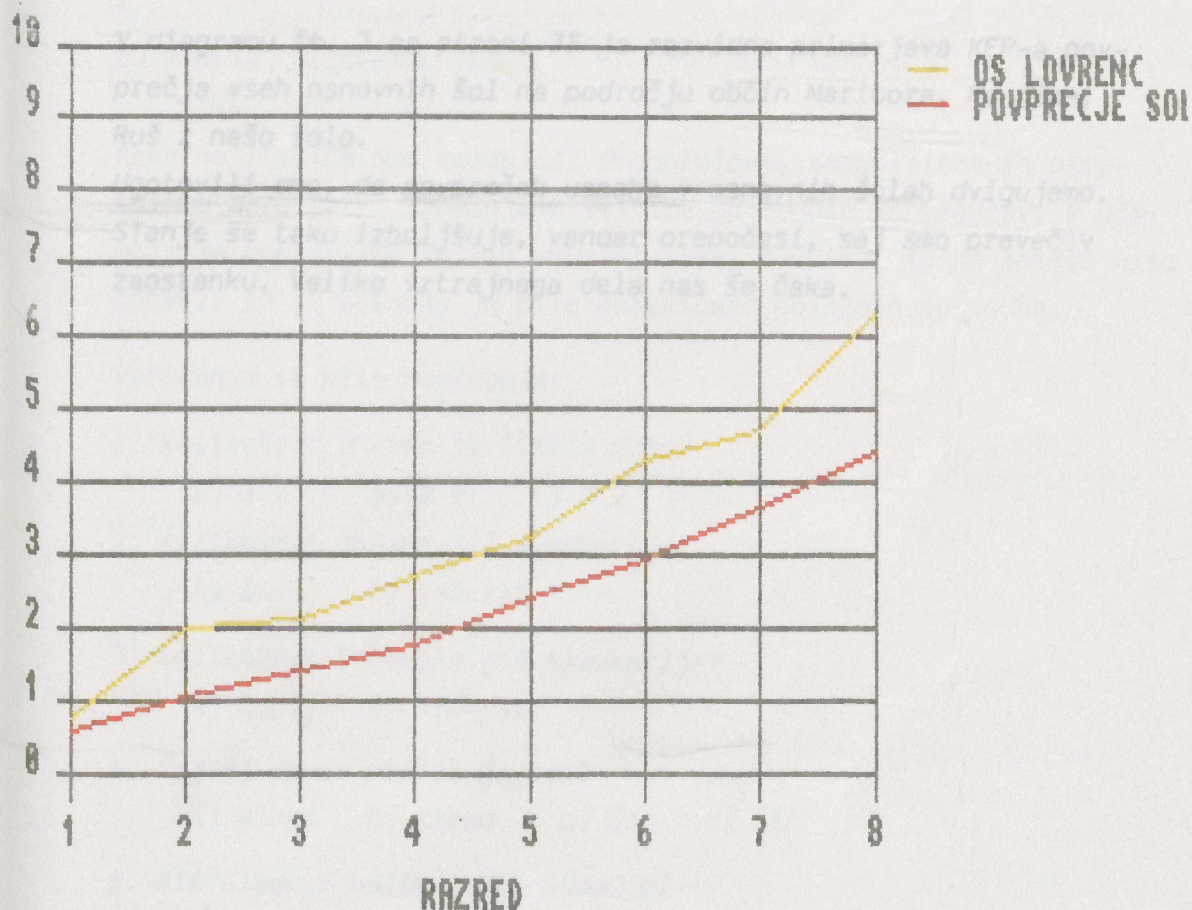
Ali so higienske in prehranske navade na naših domovih drugačne kot pri otrocih z bolj zdravimi zobmi?

Ko bomo znali odgovoriti na vsa ta vprašanja, bomo zagotovo našli tudi odgovor, zakaj imamo mi več okvarjenih zob kot drugi?

Primerjava povprečnega KEP indeksa
OS LOVRENC z povprečjem vseh osnovnih šol
občin Maribor, Ruše in Pesnica za 1991/92.

Razred	OS LOVRENC	POVPRECIJE SOL
1	0.73	0.58
2	2.00	1.03
3	2.12	1.39
4	2.71	1.77
5	3.22	2.39
6	4.31	2.91
7	4.72	3.61
8	6.30	4.40

PRIMERJAVA MED OS LOVRENC IN POVPRECIJEM
VSEH OSN. SOL ZA LETO 1991/92

Primerjava povprečnega KEP indeksa
OS LOVRENC z povprečjem vseh osnovnih sol
občin Maribor, Ruse in Pesnica za 1991/92.

Razred	OS LOVRENC	POVPRECIJE SOL
1	0.73	0.58
2	2.00	1.03
3	2.12	1.39
4	2.71	1.77
5	3.22	2.39
6	4.31	2.91
7	4.72	3.61
8	6.30	4.40

V diagramu št. 3 na strani 35 je razvidna primerjava KEP-a povprečja vseh osnovnih šol na področju občin Maribora, Pesnice, Ruš z našo šolo.

Ugotovili smo, da povpreček uspeha v osnovnih šolah dvigujemo. Stanje se tako izboljšuje, vendar prepočasi, saj smo preveč v zaostanku. Veliko vztrajnega dela nas še čaka.

Vprašanja so bila naslednja:

1. Kolikokrat dnevno si čistiš zobe?
a) 1 x b) 2 x c) 3 x
2. Kolikokrat dnevno ješ sladkarije?
a) 1 x b) večkrat
3. Kolikokrat tedensko ješ sladkarije?
a) 1 c b) večkrat
4. Kaj si danes pil za zajtrk?
a) mleko b) kakao c) čaj d) nič
5. Ali sladkor našim zobem škoduje?
a) da b) ne
6. Kaj je amin - fluorid žele?
a) zdravilo za zobe
b) zobna pasta
c) žele za lase
7. Kako dolgo rabiš zobno ščetko?
a) 14 dni b) 3 mesece c) 1 leto
8. Kdo lahko največ naredi za ohranitev zdravih zob?
a) zobozdravnik
b) sam s pomočjo staršev
c) šola
9. Ali te starši kontrolirajo pri umivanju zob?
a) da b) ne
10. Koliko od tvojih sošolcev redno prinaša sladkarije v šolo?
a) eden b) dva c) več d) nobeden

Odgovori na vprašanja: zaradi različne starosti anketiranih smo

b) ANKETA O ČIŠČENJU ZOB najprej združili, nato pa ločili rezultate učencev 2. razredov.

Anketne lističe smo razdelili drugošolcem, sedmošolcem in osmošolcem naše šole. Izpolnjene lističe je oddalo 96 učencev, 9 učencev je nepravilno rešilo anketni list, 3 učenci se na anketo niso odzvali in 10 učencev je bilo opravičeno odsotnih od pouka.

Vprašanja so bila naslednja:

1. Kolikokrat dnevno si čistiš zobe?
a) 1 x b) 2 x c) 3 x
2. Kolikokrat dnevno ješ sladkarije?
a) 1 x b) večkrat
3. Kolikokrat tedensko ješ sladkarije?
a) 1 c b) večkrat
4. Kaj si danes pil za zajtrk?
a) mleko b) kakao c) čaj d) nič
5. Ali sladkor našim zobem škoduje?
a) da b) ne
6. Kaj je amin - fluorid žele?
a) zdravilo za zobe
b) zobna pasta
c) žele za lase
7. Kako dolgo rabiš zobno ščetko?
a) 14 dni b) 3 mesece c) 1 leto
8. Kdo lahko največ naredi za ohranitev zdravih zob?
a) zobozdravnik
b) sam s pomočjo staršev
c) šola
9. Ali te starši kontrolirajo pri umivanju zob?
a) da b) ne
10. Koliko od tvojih sošolcev redno prinaša sladkarije v šolo?
a) eden je b) dva c) več d) nobeden

Odgovori na vprašanja: zaradi različne starosti anketiranih smo podatke 8. in 7. razreda najprej združili, nato pa ločili rezultate učencev 2. razredov.

Rezultati 8. in 7. razredov:

Učenci so pravilno odgovorili, da lahko uporabljamo ščetko le tri

1. vprašanje

a) 22 31 %

b) 47 66 %

c) 2 3 %

Na prvo vprašanje so odgovori zadovoljivi, saj si večina učencev redno umiva zobe.

Skoraj vsi učenci so osveščeni, da so sami odgovorni za zdravje

2. vprašanje

a) 47 66 %

b) 24 34 %

Zelo zaskrbljujoč je podatek, da kar 66 % učencev je sladkarije 1 x dnevno.

Ceprev lahko ugotovimo, da jih starši v tej starosti ne kontrolirajo

3. vprašanje

a) 31 44 %

b) 40 56 %

Iz odgovorov na 3. vprašanje je povsem jasno, da učenci večkrat na teden jedo sladkarije.

4. vprašanje

a) 11 16 %

b) 23 32 %

c) 14 20 %

d) 23 32 %

Večina učencev sicer zjutraj zajtrkuje, vendar je zajtrk neprimeren, saj vsebuje preveč sladkorjev. Ugotovimo pa tudi, da je kar 32 % takih učencev, ki zjutraj nič ne jedo.

5. vprašanje

a) 71 100 %

b) 0 0 %

6. vprašanje

a) 59 83 %

b) 11 16 %

c) 1 1 %

Velika večina učencev ve, da je amin-fluorid žele zdravilo za zobe.

7. vprašanje

- a) 15 21 %
- b) 47 66 %
- c) 9 13 %

Učenci so pravilno odgovorili, da lahko uporabljamo ščetko le tri mesece.

8. vprašanje

- a) 12 17 %
- b) 58 82 %
- c) 1 1 %

Skoraj vsi učenci so osveščeni, da so sami odgovorni za zdravje svojih zob.

9. vprašanje

- a) 27 38 %
- b) 44 62 %

Čeprav lahko ugotovimo, da jih starši v tej starosti ne kontrolirajo več pri umivanju zob, smo mnenja, da bi to vendar bilo še potrebno zaradi površnosti pri umivanju.

10. vprašanje

- a) 15 21 %
- b) 2 3 %
- c) 2 3 %
- d) 52 73 %

Razveseljivo je, da je vedno manj tistih učencev, ki v šolo prinašajo sladkarije.

Rezultati 2. razredov

1. vprašanje

- a) 6 24 %
- b) 16 64 %
- c) 3 12 %

Odgovori so zadovoljivi.

2. vprašanje

- a) 16 64 %
- b) 9 36 %

Učenci jedo preveč sladkarij.

3. vprašanje

- a) 14 56 %
- b) 11 44 %

4. vprašanje

- a) 5 20 %
- b) 6 24 %
- c) 9 36 %
- d) 5 20 %

V drugih razredih največ učencev zajtrkuje čaj, za katerega pa vemo, da si ga sladkajo. Vse preveč je tistih otrok, ki gredo od doma brez zajtrka.

5. vprašanje

- a) 25 100 %
- b) 0 0 %

Vsi učenci vedo, da sladkor škoduje zobem.

6. vprašanje

- a) 25 100 %

Učenci vedo, da je amin-fluorid zdravilo.

7. vprašanje

- a) 7 28 %
- b) 7 28 %
- c) 11 44 %

Večina uporablja ščetko eno leto, kar je nepravilno.

8. vprašanje

- a) 11 44 %
- b) 12 48 %
- c) 2 8 %

Vedo, da z rednim čiščenjem zob sami odločajo o njihovem zdravju, vendar pa je še veliko tistih, ki zdravje zob pripisujejo zobozdravniku.

9. vprašanje

- a) 18 72 %
- b) 7 28 %

Velika večina staršev kontrolira svoje otroke pri umivanju zob.

10. vprašanje

- a) 17 68 %
- b) 1 4 %
- c) 0 0 %
- d) 7 28 %

V šolo švedno preveč učencev prinaša sladkarije.

c) PREHRANA - Jedilniki

JEDILNIK - malica, januar 1993

PO. mleko, sir, beli kruh

TO. koruzni zdrob s čokolado, jabolko

SR. čaj z limono, ribji namaz, polbeli kruh

ČE. kakao, maslo, črni kruh

PE. čaj z limono, sir, šunkarica, polbeli kruh

JEDILNIK - malica, februar 1993

PO. kakao, sir, polbeli kruh

TO. kava, krof

SR. čaj z limono, obložen kruh (pariška, sir), črni kruh

ČE. koruzni žganci, kava

PE. čaj z limono, pasteta, polbeli kruh

Ugotovili smo, da malica vsebuje preveč sladkorjev. Take malice negativno vplivajo na zobe. Za boljše stanje zob bi se morala spremeniti tudi sestava jedilnika, čim manjkrat sladkor.

Naš predlog sestave jedilnika je tak, da ne vsebuje sladkih pravega pijač, kruh in namazi pa lahko ostanejo.

PO. mleko, sir, beli kruh

TO. koruzni zdrob, jabolko

SR. juice - brez sladkorja, ribji namaz, polbeli kruh

ČE. mleko, maslo, črni kruh

PE. čaj brez sladkorja, sir, šunkarica, polbeli kruh

PO. mleko, sir, polbeli kruh

TO. mleko, krof

SR. juice- brez sladkorja, obložen kruh

ČE. koruzni žganci, mleko

PE. čaj brez sladkorja, pašteta, polbeli kruh.

6. Vzpodbujanje učencev k rednim obiskom pri zobozdravniku.

PREVENTIVA

V Sloveniji je zobna gniloba pri otrocih in učencih po letu 1980 pričela počasi upadati. Preventivno delo, ki smo ga s sodelovanjem staršev, vzgojiteljev in učiteljev postopoma uvajali po vzorcu razvitih dežel, se je pričelo obrestovati v zniževanju obolelih zob. V obdobju med 1984. in 1990. letom se je pri dvanajstletnih otrocih v Sloveniji zobna gniloba v povprečju znižala za 39,13 %. V letu 1984 je imel dvanajstletnik 6,9 prizadetih zob v ustih (obolelih, ozdravljenih, izpuljenih stalnih zob skupaj), v letu 1990 pa 4,2.

V okolju, kjer je sodelovanje med starši, učitelji in zobozdravstveno službo v osnovnih šolah dobro in kjer učitelji vsakodnevno izvajajo preventivno delo, je obolelost zob značilno nižja v primerjavi z okolji, kjer navedene oblike dela še niso vpeljane. Delo učiteljev je pri razvijanju zdravstvene kulture zaradi njihovega pedagoškega znanja, vpliva in možnosti dela z učenci, izredno dragoceno in nenadomestljivo. Samo kdor je vzgojen, ohranja zdrave zobe.

Zobna gniloba je množično obolenje, ki nastaja zaradi nezdrave prehrane in nezadostne ustne higijene.

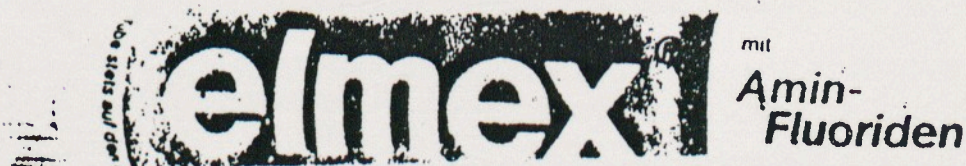
Preprečevanje zobne gnilobe je v obdobju osnovne šole nujno potrebno. Otroku postopoma izraščajo stalni zobje. V kolikor v tej starosti zanemarimo preventivno delo ali ga premalo dosledno izvajamo, otroku zobje zanesljivo propadejo. Ob končanem osemletnem šolanju je učenec težek zobni invalid z nepopravljivo zdravstveno škodo.

Kaj moramo storiti?

1. Vzgajanje otrok k uživanju čimbolj zdrave prehrane- malice naj ne vsebujejo sladkorja. V šolo naj ne nosijo sladkarije.
2. Vključevanje tem iz zobozdravstvene vzgoje na roditeljske sestanke, v naravoslovne dneve , v pouk biologije itd.
3. Redno čiščenje zob.
4. Navajanje učencev na redno vzdrževanje pripomočkov za čiščenje zob.
5. V naši pitni vodi in hrani je vsebnost fluoridov prenizka. Dodajanje fluoridov za zvišanje odpornosti sklenine in zobovine (v obliki tablet, z želiranjem in z zobnimi pastami) je nujno potrebno.

6. Vzpodbujanje učencev k rednim obiskom pri zobozdravniku.

Le ob enotnem in vztrajnem izvajanju minimalnega preventivnega dela v osnovnih šolah bo pri vseh učencih v Sloveniji, in ne samo pri tistih, katerih učitelji že vse to delajo, zobno zdravje vsako leto boljše.

ZAKLJUČEK DO ŠOLE

avtor: Penelope Leach

V raziskovalni nalogi smo opisali spoznanja, ki smo jih pridobili pri proučevanju zobozdravstvenega stanja učencev osnovne šole Lovrenc na Pohorju.

Iz prikazanih ugotovitev lahko sklepamo, da se zdravstveno stanje zob, glede na karies, izboljšuje. Raste število oseb brez kariesa in zmanjšuje se KEP na osebo.

Vendar z rezultati le ne moremo biti povsem zadovoljni. Še veliko bo potrebno narediti, da bo motivacija otrok in staršev kot eden izmed najpomembnejših dejavnikov in istočasno najbolj zapletenih problemov v zobozdravstveni psihologiji dosegla zadovoljivo raven, v primerjavi z razvitim evropskim svetom.

avtor: dr. med. Peter Hran

Vemo, da za strokovnjake iz tega področja nismo povedali nič novega. Nam pa je to delo razširilo znanje in utrdilo zavest, da je skrb za zdravo zobovje nujno potrebna. Tudi tista nenapisana navodila in nasveti, ki nam sta jih pri našem delu dajali ga.prim. dr. Jožica Simonič in sestra iz preventive ga. Anka Krajnc, so nam dragoceni. Zahvaljujemo se jima za pomoč pri našem delu.

PREVENTIVNA STOMATOLOGIJA

(2. izdaja) urednik: prof. dr. Pavle Stošič

ZAVEDAMO SE, DA SO ZDRAVI ZOBJE PONOS SLEHERNEGA ČLOVEKA!

natis : Beograd 1980

izdaja : Dečje novine

Gornji Milanovac

7. POLJUDNO-ZNANSTVENA REVIIJA G E A

letnik 1991

8. KAKO SAČUVATI ZDRAVE ZOBE

urednik : prof.dr.sc. Zdravko RAJIČ

natis : Jurena, Zagreb 1982

9. POVZETKI DR. JOŽICE SIMONIČ

Preventivne zobozdravstvene aktivnosti v osemletkah

L I T E R A T U R A I N V I R I

10. ZDRAVSTVENI VESTNIK

1. OTROK OD ROJSTVA DO ŠOLE

avtor: Penelope Leach

11. VITO VRBIC, natis: Ljubljana 1979

izdaja: Cankarjeva založba Ljubljana 379, št. 9

2. MOJ OTROK JE ZBOLEL je zobne gniloba pri nas in v Evropi v

avtor: dr. Kurt Kancler

natis: Maribor 1987

izdaja: Založba obzorja Maribor

3. ŽELIM ZDRAVEGA OTROKA

avtor: dr. Kurt Kancler

natis: Maribor 1984

izdaja: Založba obzorja Maribor

4. KNAUROV ZDRAVSTVENI LEKSIKON

avtor: dr. med. Peter Hnon

natis: Ljubljana 1972

izdaja: Cankarjeva založba Ljubljana

5. ČLOVEK IN ZDRAVJE

urednik: dr. Miha Likar

natis : Ljubljana 1977

izdaja : Založba Mladinske knjige Ljubljana

6. DEČJA I PREVENTIVNA STOMATOLOGIJA

(2. izdaja) urednik: prof. dr. Pavle Stošič

natis : Beograd 1986

izdaja : Dečje novine

Gornji Milanovac

7. POLJUDNO-ZNANSTVENA REVIJA G E A

letnik 1991

8. KAKO SAČUVATI ZDRAVE ZOBE

urednik : prof.dr.sc. Zdravko RAjič

natis : Jumena, Zagreb 1982

9. POVZETKI DR. JOŽICE SIMONIČ

Preventivne zobozdravstvene aktivnosti v

osemletkah

10. ZDRAVSTVENI VESTNIK

leto 1991, stran 437

11. VITO VRBIČ, MARJAN PREMIK:

Zdravstveni vestnik, leto 1991, stran 379, št. 9

Iskreno se zahvaljujem na
raziskovalne naloge "Stanje zobne gnilobe pri nas in v Evropi v
letu 1991" in ge. Anki Krajnc iz
Zdravstvenega doma Maribor, predm. učiteljici Matildi Vresnik
za jezikovno ureditev, tajnici Ireni Kušar, zahvala tudi učitelju Božu Fornezziju za vezavo.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri delu te raziskovalne naloge: dr. Jožici Simonič in ge. Anki Krajnc iz Zdravstvenega doma Maribor, predm. učiteljici Matildi Vresnik za jezikovno ureditev, tajnici Ireni Kušar, zahvala tudi učitelju Božu Fornezziju za vezavo.

KNJIŽNICA PEDAGOŠKE FAKULTETE

D R 61
ZOBOZDRAVSTVENO

UNIVERZA V MARIBORU

199301023

COBISS